

**EĞİTİM
ÇALIŐANLARI İÇİN**

HUKUK REHBERİ

EĞİTİM-BİR-SEN

**EĞİTİM
ÇALIŐANLARI İÇİN**

HUKUK REHBERİ

Mart 2010

Eğitim-Bir-Sen Yayınları: 42

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi

Ahmet GÜNDOĞDU

Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Hıdır YILDIRIM

Genel Basın Yayın Sekreteri

Grafik Tasarım

Selim AYTEKİN

Baskı

Gözde Matbaacılık

İstanbul Caddesi İstanbul Çarşısı

No: 48/2 İskitler/ANKARA

Tel-Faks: 0312 341 87 76

Baskı Tarihi

Mart 2010

3000 Adet

ISBN: 978-975-6153-32-1

EĞİTİM-BİR-SEN

Ş. Daniş Tunalıgil Sokak No: 3/13 Maltepe/ANKARA

Tel: 0312 231 23 06 - Faks: 0312 230 65 28

www.egitimbirsen.org.tr • e-posta: egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

**EĞİTİM
ÇALIŐANLARI İÇİN**

HUKUK REHBERİ

- KAMU GÖREVLİSİNİN HAKLARI VE SORUMLULUKLARI
- DİSİPLİN SORUŞTURMASI
- DİSİPLİN CEZALARI
- KAMU GÖREVLİSİNİN YARGILANMASI
- DAVA AÇMA USULLERİ

**Eğitim-Bir-Sen
Hukuk Bürosu**

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	1
ÖNSÖZ	5
BİRİNCİ BÖLÜM	7
DEVLET MEMURLARI KANUNU UYGULAMASI.....	7
I- TANIMLAR	7
II- DEVLET MEMURLUĞUNA ALINMA, ADAYLIK, ATAMA VE YER DEĞİŞTİRME	9
1. Memurluğa Alınma	9
2. Adaylık.....	9
a. Memurların Adaylığa Kabul Edilmesi.....	9
b. Adaylık Devresi İçinde Göreve Son Verme	9
3. Atama ve Yer Değiş-tirme.....	10
4. İşe Başlamama Halinde Yapılacak İşlemler	12
5. Memurluktan Çekilenlerin Yeniden Atanmaları.....	12
6. Memurluktan Çekilme Şartları	12
7. Memurluktan Çekilen veya Çekilmiş Sayılanların Yeniden Atanma Şartları.....	13
III- HAKLAR ve SORUMLULUKLAR.....	13
1. Basına Bilgi veya Demeç Verme	13
2. Resmi Belge, Araç ve Gereçlerin Yetki Verilen Mahaller Dışına Çıkarılmaması ve İadesi.....	14
3. Kamu Görevlisinin Parasal ve Özlük Haklarının Güvencesi	14
4. Emeklilik Hakkı	15
5. Çekilme (İstifa) Hakkı	15
6. Müracaat, Şikayet ve Dava Açma Hakkı	15
7. Sendika Kurma, Üye Olma, Sendikal Faaliyette Bulunma Hakkı	15
8. Kovuşturma ve Yargılamanın Özel Usule Tabi Olması	16
9. İsnat ve İftiralara Karşı Koruma.....	16
10. Toplu Eylemde Bulunma.....	17

11. Ticaret ve Diğer Kazanç Getirici Faaliyetlerde	
Bulunma Yasağı.....	18
a. Ticaret Yasağının Kapsamı	19
b. Köşe Yazarlığı ve Kitap Yazma	19
12. Hediye Alma, Menfaat Sağlama Yasağı	20
13. Gizli Bilgileri Açıklama Yasağı.....	20
14. Siyaset Yapma Yasağı.....	20
15. Mal Bildiriminde Bulunma	21
a. Mal Bildiriminin Konusu.....	21
b. Mal Bildiriminin Verilme Zamanı	22
c. Mal Bildiriminin Yenilenmesi.....	23
d. Süresinde Mal Bildiriminde Bulunmama.....	23
16. Memurların İzin Hakları.....	23
a. Yıllık İzin	23
b. Mazeret İzni.....	23
c. Doğum İzinlerinin Kullanımı.....	24
d. Süt İzni	24
e. Hastalık İzni.....	24
f. Aylıksız İzin	25
17. Çalışma Saatleri	27
18. Kademe İlerleme.....	28

IV- PERSONEL SİCİLİ	28
1. Sicil Dosyası.....	28
2. Sicil Raporlarının Doldurulması.....	28
a.Olumlu-Olumsuz Sicil Notları	28
b.Yetersizlik Halinde Memurun Uyarılması.....	29
3. Olumsuz Kanaat İçeren Sicil Raporu ve Sicil Notuna Dava Açmak.....	29

V- GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA	30
1. Görevden Uzaklaştırma Kararı Verebilecek Kişiler.....	30
2. Keyfi Olarak Görevden Uzaklaştıran Amirin Sorumluluğu	31
3. Ceza Kovuşturması Sırasında Görevden Uzaklaştırma	31
4. Görevden Uzaklaştırılan veya Görevinden Uzak Kalan Memurların Hak ve Yükümlülüğü.....	31
5. Tedbirin Kaldırılması.....	31
6. Memurun Göreve Tekrar Başlatılması Zorunlu Olan Haller	32
7. Görevden Uzaklaştırmanın Süresi	32

İKİNCİ BÖLÜM	33
DİSİPLİN HUKUKU	33
I- DİSİPLİN CEZALARI	34
1. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na Göre Disiplin Cezaları	34
a. Uyarma	34
b. Kınama	34
c. Aylıktan Kesme	35
d. Kademe İlerlemesinin Durdurulması	36
e. Devlet Memurluğundan Çıkarma.....	37
2. Öğretmenler Hakkında Uygulanan Cezalar ve Yasal Dayanakları	38
a. 1702 Sayılı İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Tecziyeleri Hakkında Kanun'a Göre Disiplin Cezaları	38
b. 4357 sayılı Hususi İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İctimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanuna Göre Disiplin Cezaları	41
3. Sözleşmeli Öğretmenlere Disiplin Cezası Uygulanması	43
II- DİSİPLİN CEZALARINDA SÜREÇ	44
1. Soruşturma	44
a. Soruşturma Emrini Kimler Verebilir?	44
b. Soruşturma Açılmadan Savunma Alınarak Ceza Verilmesi	44
c. Savunma Usulü	45
d. Savunmalarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	45
e. Soruşturma Dosyasının Talep Edilmesi ve İncelenmesi	46
2. Disiplin Cezalarının Etkileri.....	47
3. Disiplin Cezalarında Kim Hangi Cezayı Verebilir? ...	47
a. 657 sayılı Kanun'a Göre.....	47
b. 1702 sayılı Kanun'a Göre,.....	48
4. Disiplin Amirleri.....	48

5. Disiplin Kurulları	49
a. Sendika Temsilcilerinin Disiplin Kurulları'na Katılması	49
b. İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu	50
c. İl Disiplin Kurulu.....	50
d. Yüksek Disiplin Kurulu.....	50
e. Ceza Verilmesini Teklif Eden Amirin Disiplin Kuruluna Katılması	51
f. Disiplin Cezasına İtiraz.....	51
g. Disiplin Cezalarını Ortadan Kaldıran Haller.....	52
h. Disiplin Cezalarının Hafifletilmesi	52
i. Disiplin Cezalarının Tekerrür Hali	52
j. Zamanaşımı.....	52
k. Aynı Zamanda Suç Teşkil Eden Fiiller	53
l. Disiplin Cezasının Sicilden Silinmesi.....	53
m. Görevden Ayrılan Ceza Verilmesi.....	53
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	54
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI PERSONELİ	54
I- YÜKSEKÖĞRETİM İLGİLİ TANIMLAR.....	54
II- AKADEMİK KADRO VE PERSONEL DİSİPLİN HUKUKU	57
III- DİSİPLİN CEZALARI	58
1. Uyarma Cezası.....	59
2. Kınama Cezası.....	60
3. Yönetim Görevinden Ayırma	62
4. Aylıktan Kesme	62
5. Kademe İlerlemesinin Durdurulması	64
6. Görevinden Çekilmiş Sayma.....	66
7. Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma ve Kamu Görevinden Çıkarma Cezası	66
IV- DİSİPLİN SORUŞTURMASI	68
1. Soruşturmaya Yetkili Amir.....	68
2. Soruşturma Aşamasında Kamu Görevlisi Tanık Dinletebilir mi?	69
3. Savunma Hakkı	69
4. Soruşturma Raporu	70

5. Zamanaşımı	70
6. Kamu Görevlisinin Görevini Değiştirmesi Disiplin Soruşturmasını Sona Erdirir mi?	70
V- GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA	71
1. Göreve Tekrar Başlatılmanın Zorunlu Olduğu Haller	71
2. Görevden Uzaklaştırılanların Hakları	72
3. Tedbirin Kaldırılması.....	72
4. Yetkili Amir, Hakkında Soruşturma Açılan Personeli Görevden Uzaklaştırmak Zorunda mıdır?	72
VI- DİSİPLİN CEZALARININ UYGULANMASI	72
1. Disiplin Cezasını Vermeye Kimler Yetkilidir?	72
2. Disiplin Kurulları	73
3. Disiplin Kurullarının Karar Verme Süresi	73
4. Yüksek Disiplin Kurulu'nun Çalışma Usulü	74
5. Disiplin Cezalarına İtiraz Etme ve Dava Yoluna Başvurulması.....	75
6. Disiplin Cezalarının Sicilden Silinmesi	75
VII- CEZA SORUŞTURMASI	75
1. İlk Soruşturma	76
2. Son Soruşturma	76
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	79
4483 SAYILI KANUNA GÖRE SORUŞTURMA	79
1. Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması	79
2. Soruşturma İzni Süresi.....	80
3. Soruşturma Açılmasına Karar Verilirse Başvurulacak Hukuki Yol	80
BEŞİNCİ BÖLÜM	81
GENEL BİLGİLER	81
I- DAVA AÇMA USULÜ VE SÜRELERİ	81
1. Tebligat.....	81
a. Muhatabın Kendisinden Başkasına Yapılan Tebligat Geçerli midir?.....	81
b. Muhtara Yapılan Tebliğ.....	81
c. Tebellüğden İmtina	81

2.	Tebliğ Şekilleri	82
a.	Postayla Yapılan Tebliğ	82
b.	İlanen Tebliğ	82
c.	Vekile Tebliğ.....	82
II-	YÜRÜTMİYİ DURDURMA TALEBİ	82
1.	Yürütmeyi Durdurma Hangi Hallerde Verilir?	82
2.	Yürütmeyi Durdurma Kararı ve Davanın Kazanılması Halinde İdarenin Yapması Gereken Uygulama Nedir?.....	83
3.	Yürütmeyi Durdurma Talebinin Reddi Ne Anlama Gelmektedir?	83
III-	İDARİ YARGILAMA USULÜNE GÖRE	
	DAVA AÇMA ŞEKİLLERİ	84
1.	Üst Makamlara Başvurma	84
2.	Dava Açma Süresi.....	85
3.	İdari Davaların Açılması	85
4.	Dava Açılırken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar ..	86
IV-	DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA	
	DAİR KANUN	86
V-	BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU	88
1.	Bilgi Edinme Hakkı	88
2.	Bilgi Verme Yükümlülüğü	88
3.	Başvuru Usulü	88
4.	İstenecek Bilgi veya Belgenin Niteliği.....	89
5.	Bilgi veya Belgeye Erişim	89
6.	Bilgi veya Belgeye Erişim Süreleri.....	89
7.	Başvuruların Cevaplandırılması	90
8.	İtiraz Usulü	90
IV-	ÖRNEK DİLEKÇELER	91

TAKDİM

Hak arama bilincinin inşa edilememesi ve hukukun yaygınlaştırılamaması, ülkemizde kaybedilmiş en büyük davadır! Adalet sisteminin örgütsel yapısı ve adaleti uygulayacak olan mekanizmalar arasındaki hiyerarşı sebebi ile pek çok vatandaşımız hayatında bir kez dahi mahkemeye girmemiş olmasına rağmen, mahkeme karşısında mesafeli bir duruş sergilemekte; adliye binalarından çekinmekte ve haklarını arama gayretlerini de “mahkeme duvarları” ile evrelemektedirler.

Adaleti aramak, hakkı olanı elde etmek ve haksızlığı önlemek için meşru yol hak arama bilincinin inşa edilmesidir. Pek çok siyasetnamede geçtiği üzere mülkün temelini teşkil eden adalet, esasında dünyanın hiçbir yerinde kendiliğinden gerçekleşen bir olgu değildir. Adalet, talep edildiği zaman, istendiği zaman ve bu hususta mücadele edildiği sürece tesis edilebilir.

Toplumumuzda adalet algısının yerleşememesinin pek çok sebebi olduğu gibi, yargı kurumlarına duyulan ekinlik ve güvensizlik ne yazık ki sıralamada öncelik arz etmektedir. Hukuk, adalet ve hakkaniyetin tecellisini sağlamakla sorumlu mahkemelerin hakkaniyete aykırı verdikleri kararlar ve ideolojik düzenlemeler, bir satırla verilen hakların on satırla geri alınması, geciken adaletin adalet olmadığı algısı ve yargı sistemimizdeki çift başlılık, yasal olana itimadı zayıflatmakta ve hak arama bilincini zedelemektedir.

Jospeh Roux “İnsanlar, nerede kuvvet görürse hak orada sanır, oysa hak ile g pek az birleşirler” demektedir. Fakat hukukun üstünlüğüne inanılmadığı sürece ve her şeye rağmen adalet talep edilmedikçe güçlünün hukuku ve adaleti hakim olmakta, toplumsal huzur ve refah zedelenmektedir. Glnn hukukunu kırmak, hukukun gücünü egemen kılmak için hem topluca hem de bireysel olarak, fert fert hak arama gayreti içerisinde olmak gerekmektedir.

Anayasa ile güvence altına alınmış olan hak arama hürriyeti, herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle sav ve savunma hakkı olduğunu ve bunu nasıl

kullanabileceğini belirtmekte olup, herkese hukukun öznesi olma imkanını tanımaktadır.

Buna rağmen, eğitim ve çalışma hakları gasp edilen bireylerin pek çoğu, yeni bir mevzuat veya düzenleme ile haklarından yoksun kaldıklarında bu durumu görememekte, geleceklerini etkileyecek uygulamalara, haksız yere aldıkları disiplin cezalarına, düşük sicil notlarına, kazanılmış olmasına rağmen korunmayan haklarına ses ıkarmamaktadırlar. Yoğun mevzuat karmaşasının oluşturduğu zihin bulanıklığı ile haklarını ifade etme ve savunmada ithal çareler aramakta ve pasifize olmaktadır.

Bireyler, görev ve sorumluluk bilinci sayesinde işlerini itina ile yapmaya gayret etmeleri ve bu hususta hiçbir ihmalkarlık göstermemelerine rağmen, kendilerine yönelik haksızlıklara karşı hak arama bilincini muhafaza edememekte, aleyhlerinde düzenlenen bir idari-hukuki işleme karşı tavır geliştirememektedirler. Çoğu zaman haklarında açılmış bir soruşturmaya cevap verememe, haksız olduğu düşünülen bir idari uygulamaya boyun eğme, sisteme aykırı davranmama şeklinde geliştirilen tavırlar da ne yazık ki görev ve sorumluluk bilincinin tezahürü olarak ortaya çıkmaktadır.

Burada gözden kaçırılmaması gereken iki önemli husus vardır: İlki bireyleri de devleti de ayakta tutanın hukuk ve hukuki mekanizmalar olduğudur. Diğer önemli husus ise eğitimin medeniyetler arasında, ülkeler arasında, renkler, cinsler ve hatta her türlü ayırışmışlık arasında bir köprü olduğu ve bu köprünün korunması gerekliliğidir. Köprüler bizim gayretlerimiz, başarılarımız, emeklerimiz; özetle köprüler bizim servenlerimizdir. Bu sebeple köprülerin inşasında emeği geçenleri her türlü haksız düzenlemeden korumak, eğitim alanındaki çalışmalarımızın ve verdiğimiz hukuki mücadelelerin temel prensibidir.

Sendikamız, yeleri adına hak ihlallerini hukuki zeminlere oturarak zmler aramakta ve adaleti gerçekleştirmeyen her türlü hukuki düzenlemeyi ortadan kaldırmak için hukuki mücadele vermektedir.

Fakat topluca mücadelenin yanı sıra bireylerin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle hak arama mcadesinin toplumda köklü değişikliklere vesile olacağı da açıktır.

Bu sebeple gerçek bir ihtiyacın ürünü olan bu kitap, hak arama mcadesinde sendikamız üyelerini haklarını bil-mek ve kullanmak noktasında cesaretlendirmek ve bireysel anlamda hak ve hukukun işlevselliğini sağlamak üzere hazırlanmış önemli bir çalışmadır.

Bu anlamda, kitaptaki sunuşun ve düzenin ihtiva ettiği tüm unsurları, hak arama mcadesinde yol üzerinde-ki taşları kaldırma gayreti olarak yorumlamak doğru ola-caktır.

İlgili herkesin kullanabileceği ve yararlanabileceği bir çalışma olması için açık ve net bir üslup kullanılmış olup, okuyucuları hiçbir akıl karışıklığına srklememesi önce-lenmiştir.

Hukuku teorik zeminlerden alıp, hayatın bir parçası ha-line getirmeye yardımcı olacak olan bu kitabın, bireysel hukuki mcadelelerimizde kendi argmanlarımızı rete-bilmek adına gerçek bir rehber olacağını düşünmekteyiz.

Bu çalışmayı yapan değerli hukukçularımız Av. Serkan Güçlü, Av. Abdulhamit Gl, Av. Kadriye Canyurt, Av. şerife Gl Arıman ile Mevzuat Komisyonumuza katkıları ve eserde kendini hissettiren dinamizm ve heyecanları için şk-ranlarımı sunuyorum.

Ahmet GÜNDOĞDU

Genel Başkan

ÖNSÖZ

“Kanunu bilmemek mazeret sayılmaz” diyen kanun koyucu, her birimizi bir hukukçu yapmak niyetinde olmadığı gibi, hukuk mesleğini ifa edenlerin dahi kanunların tamamını bilmediklerini biliyor olsa gerektir. Hukuk meseleleriyle ilgisi olmayanların da zaman zaman kullandığı bu meşhur ilke; ceza hukukunun temel ilkelerinden olmakla kalmayıp hukuk sistemimize de sirayet etmiş, bazen idare tarafından kanunun lafzından büyük olarak “hiç olmazsa her şeyi bilin” şeklinde yorumlanmıştır.

Bir kimsenin yaptığı mesleğe ilişkin düzenlemeleri, kuralları, mevzuatı özetle yaptığı için hukukunu tümüyle bilmesi ancak bir varsayım ve temenniden ibarettir. Hukuk düzeninin bireyleri bu şekilde bir sorumluluk altına alması mümkün olmasa da, kendimizi ilgilendiren ve mesleğimizle alakalı hususlarda hak ve somluluklarınızı gerektiği kadar bilmemiz elzemdir. Haklarımızı bilmemek ve kullanmamak sonucunda kaçırdığımız fırsatlar için ilgili yerler bahane kabul etmemekte ve mazeretlerimiz mağduriyetlerimize dönüşmektedir. Dolayısı ile bir kimsenin hakkında tesis edilen işlemlere karşı hareketsiz kalması ya da gerekli sürede gereken yere itiraz edememesi, idareye başvurmaması, dava amaması gibi durumlarda idareden almış olduğu bir ret cevabına karşı ne şekilde hareket etmesi gerektiğini bilmemesi sonucu ortaya çıkan mağduriyete çoğu zaman tek başına katlanmak zorunda olduğu aşikârdır.

Özellikle mesleği gereği bizatihi idare ile ilişkileri yoğunlukta olanların; devlet memurlarının, Yükseköğretim Kurulu personelinin haklarını bilmek ve kullanmak hususunda bilinçli olması gerekmektedir. Çünkü, idari işlemler, yapıldıkları andan itibaren “hukuka uygunluk” karinesinden yararlanırlar ve bu sebeple yasal bir dayanakları olduğu farz edilir. Hukuka uygun olmayan hatalı bir idari işlemin dahi, yargıya taşınana kadar, bu karineden yararlanmak durumunda olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda; aslında idarenin hukuka aykırı işlemine karşı yaptığımız başvurular, açtığımız

davalar ve hak arama m¼cadelemizle her birimiz yargısal anlamda idarenin denetlenmesine ve adaletin tesisine katkıda bulunmuş olunuz.

Buğun mahiyeti ne olursa olsun kişilerin yaptıkları faaliyetler ve meslekleri ile alakalı hukuki donanımları, onların adalet arayışları içinde buldukları noktayı g¼stermektedir. Ancak hukuki donanımın, gazeteler ve ¼zellikle internet sitelerini istimlak eden yanlış veya eksik haber ve bilgilerle kazanılması m¼mk¼n değildir. Aynı şekilde bu hukuki donanımın, kanun metinleri, y¼netmelikler, t¼z¼kler ve genelgeler arasında bocalayarak da kazanılması m¼mk¼n g¼r¼nmemektedir.

Beş ana b¼l¼mden oluşan kitapta, birinci b¼l¼m¼ Devlet Memurları Kanunu'nun uygulanması ile ilgili tanımlar, haklar ve sorumluluklar, ¼zl¼k hakları, personel sicili ve g¼revden uzaklaştırma konuları oluşturmuştur. İkinci b¼l¼mde disiplin cezalarını d¼zenleyen kanun maddeleri ve bu çerçevede ¼đretmenler hakkında uygulanacak cezalar, soruşturma evresi ve mahiyeti ve cezalarda zaman aşımları irdelenmiş olup, ¼¼nc¼ b¼l¼mde y¼ksek¼đretim personeline ilişkin d¼zenlemelere yer verilmiş, d¼rd¼nc¼ b¼l¼mde de soruşturma evresi 4483 sayılı Kanun'a g¼re detaylandırılmıştır.

Nihai olarak beşinci b¼l¼mde genel bilgiler, ¼rnek dilekçeler ve idari yargılama usul¼ne g¼re dava açma şekilleri anlatılmıştır.

Elinizdeki bu çalışma, sade, yalın ¼slubu ile Milli Eğitim Bakanlığı çalışanlarına ve Y¼ksek¼đretim kurumlarında çalışan personele ilişkin mevzuatı ve ayrıca ¼nemli mahkeme kararlarını harmanlayarak sizlere g¼ncel ve karmaşık olmayan bilgiler sunmaktadır. B¼yle bir eserin ortaya çıkmasında ¼neri ve g¼r¼řleriyle katkıda bulunan Genel Merkez Y¼neticilerimize ve bu çalışmayı gerçekleştirerek sendikal fark oluşturmamızda katkıda bulunan hukukularımıza teřekk¼r ederim.

Ramazan AKIRCI

Genel Mevzuat ve Toplu G¼r¼řme Sekreteri

BİRİNCİ BÖLÜM

DEVLET MEMURLARI KANUNU

UYGULAMASI

I- TANIMLAR

Memur: 657 sayılı Kanun'un 4/A maddesine göre şu şekilde tanımlanmıştır: Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütölen aslı ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilen kamu görevlileridir.

Sözleşmeli Personel: 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesine göre atanan kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zarurî ve istisnaî hollere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Bakanlar Kurulu'nca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde kurumun teklifi ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca vizenlenen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir.

Geçici Personel: 657 sayılı Kanun'un 4/C maddesine göre istihdam edilen bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Dairesi'nin ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulu'nca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir.

Aylık: Bu Kanun'a tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibariyle ödenen paradır.

Sözleşmeli Ücreti: 4'üncü maddenin (B) bendi gereğince çalıştırılan personele ödenen paradır.

Ödöl: 657 sayılı Kanun'un 123'üncü maddesinde yazılı hallerde memurlara ödenen paradır.

Temsil Giderleri: Belirli yetki ve sorumluluk makamlarını işgal eden memurlara temsili mahiyette ve görevleri icabı olarak yaptıkları gerçek giderleri karşılamak üzere ilgili kurumların btelerine bu maksat için konulan ödenekten özel yönetmeliği hükümleri gereğince ödenen paradır.

Ders Görevi creti: Bu Kanun'a tabi kurumlara ait her derecedeki eğitim ve ğretim kurumları ile okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmenlik veya ğretim yeliği yapan ğretmen, ğretim yesi ve diğer memurlara ders saati itibariyle ödenen paradır.

Fazla alışma creti: Kurumların, 657 sayılı Kanun'un 178'inci maddesinde yazılı esaslar çerçevesinde normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara, fazla çalışma saati itibariyle ödenen paradır.

Mafı Sorumluluk Tazminatı: Sayıştay'a hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla vezne açığından sorumlu veznedarlara ödenen paradır.

Kamu Görevlisi: 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'na göre, kamu kurum ve kuruluşlarının işçi statüsü dışındaki bir kadro veya pozisyonunda daimi suretle çalışan, adaylık ve deneme süresini tamamlamış kişilerdir.

Kamu görevlisi kavramında ölçü işi yürüten kişinin kamusal faaliyeti yürütmesidir. Bu kapsama kadrolu memurlar ve sözleşmeli personel de girmektedir.

Harcırah: 6245 sayılı Harcırah Kanun'una göre ödenmesi gereken yol masrafı; gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından biri, birkaçı veya tamamıdır.

Memuriyet Mahalli: 6245 sayılı Harcırah Kanunu'na göre memur ve hizmetlinin asil görevli olduğu veya ikametghının bulunduğu Şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu Şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin götürüldüğü veya kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerlerdir.

II- DEVLET MEMURLUğUNA ALINMA, ADAYLIK, ATAMA VE YER DEğİşTİRME

1. Memurluğa Alınma

Kamu hizmet ve gevlerine devlet memuru olarak atanacakların açılacak devlet memurluğu sınavlarına girmeleri ve sınavı kazanmaları şarttır.

Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları personel atamasına lüzum gördükleri boş kadroların sayılarını, sınıf ve derecelerini belirterek 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 47'nci maddesine göre duyuru yaparak aynı Kanun'un 48'inci maddesine göre genel ve özel şartlar dikkate alınarak sınav puanı üstünlüğüne göre memur alımı yapılır.

2. Adaylık

a. Memurların Adaylığa Kabul Edilmesi

Devlet memurluğu girmek isteyen ve devlet memurluğu sınavlarında başarılı olan adaylar, başarı listesindeki sıraya göre ve ilan edilen kadro sayısı kadar kurumlarınca memur olarak atanırlar.

Aday olarak atanmış devlet memurunun, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 54'üncü maddesinin 2'nci fıkrasına göre; adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.

İki yıllık süre geçmesine rağmen adaylığı kaldırılmayan kamu görevlisinin adaylığının kaldırılmasını talep etme, kurumun bunu yapmaması halinde de idari yargıda dava açma hakkı vardır.

b. Adaylık Devresi İçinde Göreve Son Verme

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 56'nci maddesine göre; adaylık süresi içinde temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin sicil amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir.

Adaylık devresi içinde anılan Kanun'un 56'ncı maddesi uyarınca görevlerine son verilenler aynı Kanun'un 57'nci maddesine göre (sağlık nedenleri ile görevine son verilenler hariç) u yıl süreyle devlet memurluğuna alınmazlar.

Bu uygulamanın kişisel nedenlere dayalı olarak kötüye kullanılması, objektif kriterlere aykırı biçimde kullanılması söz konusu olabileceğinden haksız bir Şekilde ilişiği kesilen kamu görevlilerinin ilişiklerinin kesildiğine ilişkin işlemin tebliğinden itibaren 60 gün içerisinde idare mahkemesinde iptal davası açma hakkı bulunmaktadır.

3. Atama ve Yer Değiştirme

Kadrolu ğretmenlerin atama ve yer değiştirme işlemleri Milli Eğitim Bakanlığı'nca çıkarılan yönetmelik çerçevesinde yürütülmektedir.

Sözleşmeli ğretmenlerin atama ve yer değiştirme işlemleri ise, ğretmen Atma ve Yer Değiştirme Yönetmeliği doğrultusunda Sözleşmeli Personel alıştırılmasına İlişkin Esaslardaki sınırlamalar dikkate alınarak yapılır. Sözleşmeli Personel alıştırılmasına İlişkin Esaslara göre kurumlar arası yer değişikliği yapılamamaktadır. Sözleşmeli personelin kurum içi yer değişikliği şu hallerde gerçekleştirilebilir;

- Kurumun hizmet icapları dikkate alınarak, aynı unvan ve hizmet niteliklerini haiz sözleşmeli personelin kurum içi karşılıklı yer değiştirme talepleri, pozisyonunun vizeli olduğu birimde fiilen en az bir yıl çalışmış olmaları Őartıyla yerine getirilebilir.

- Personelin eř durumuna bağlı kurum içi yer değişikliği talebi; vizeli olduğu birimde fiilen en az bir yıl çalışmış olması, geçiş yapacağı hizmet biriminde aynı unvan ve niteliği haiz boş pozisyon bulunması ve kamu personeli olan eşin, kurum içi görev yeri değişikliği mümkün olmayan veya mevzuatı uyarınca zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan bir görevde bulunması kaydıyla yerine getirilebilir.

- Sağlık sebebine bağlı kurum içi yer değişikliği talebi; mazeret süresince geçerli olmak üzere, personelin geçiş yapacağı hizmet biriminde aynı unvan ve niteliği haiz boş pozisyon bulunması, pozisyonunun bulunduğu ildeki Devlet ve niversite hastanesinde kendisi, eşi ve çocukları ile

mevzuat uyarınca bakmakla yükümlü olduğu ana ve babasının hastalığının tedavisinin mümkün olmadığına ilişkin sağlık kurulu raporunu kuruma ibraz etmesi halinde yerine getirilebilir. Sağlık mazeretinin sona ermesi durumunda, eski pozisyonun bulunduğu il sınırları içerisindeki aynı unvan ve niteliği haiz boş pozisyona yeniden atama yapılır.

• Aynı unvan ve niteliği haiz boş pozisyon bulunması halinde, eşi şehit olan personelin kurum içi yer değişikliği talebi, bir defaya mahsus olmak üzere yerine getirilir.

Atama ve Yer Değiştirmede Yasal Sreler

Devlet memurlarının atama ve yer değiştirmelerinde kullanmaları gereken yasal yol süreleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 62'nci maddesi uyarınca düzenlenmiştir. Buna göre;

• Aynı yerdeki görevlere atananlar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü,

• Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini,

İzleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar.

Yukarıdaki süreler;

• İznin veya geçici görevin bitimi,
• Hesaplarını, yerlerine gelenlere devir zorunda bulunan sayman ve sayman

mutemetleri için devrin sona ermesi,

• Eski görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenler için yerlerine atanan memurların gelmesi veya yeni görev yerlerine hareketlerinin kurumlarınca tebliği,

tarihinde başlar.

Yer değiştirme suretiyle yapılan atamalarda memurlara atama emirleri tebliğ edilince yollukları, ödeme emri aranmaksızın, saymanlıklarca derhal ödenir. Memurun izinli ve raporlu olması tebligata engel olmamakla beraber yukarıda belirtilen süreler izin ve rapor müddetinin bitiminde başlar.

4. İşe Başlamama Halinde Yapılacak İşlemler

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 63'üncü maddesi uyarınca; bir göreve ilk defa veya yeniden atananlardan belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın 62'nci maddedeki süre içinde işe başlamayanların atanmaları iptal edilir ve bunlar 1 yıl süreyle devlet memuru olarak istihdam edilemezler. Bunların belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler nedeniyle göreve başlamama hali iki ayı aştığı takdirde atama işlemleri atamaya yetkili makamlarca iptal edilir.

Başka yerdeki bir göreve atananlardan 62'nci maddedeki süre içinde hareket ederek belli yol süresi sonunda yeni görevlerine başlamayanlara, eski görevlerinden ayrılış ve yeni görevlerine başlayış tarihleri arasında aylık verilmemek şartı ile 10 günlük bir süre daha verilebilir. Belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın bu süre sonunda da yeni görevlerinde işe başlamayanlar memuriyetten çekilmiş sayılırlar.

5. Memurluktan ekilenlerin Yeniden Atanmaları

İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle ekilenlerden veya Devlet Memurları Kanunu'nun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.

6. Memurluktan ekilme şartları

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 94'üncü maddesinde belirtilen hallerde, devlet memuru, bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. Mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunulmuş sayılır.

ekilmek isteyen memur, yerine atanan kimsenin gelmesine veya çekilme isteğinin kabulüne kadar görevine devam eder. Yerine atanan kimse bir aya kadar gelmediği

veya yerine bir vekil atanmadığı takdirde, üstüne haber vererek görevini bırakabilir.

7. Memurluktan çekilen veya çekilmiş Sayılanların Yeniden Atanma Şartları

- Memuriyetten **ekilenler altı ay geçmeden**,
  - 657 sayılı Kanun'a göre çekilmiş sayılanlar ile bu Kanun'un 94'üncü maddesinin 2'nci fıkrasına uymadan (yani yerine birinin gelmesi veya çekilme isteğinin kabulünü beklemeden) görevlerinden ayrılanlar **bir yıl geçmeden**,
  - Devir teslim zorunluluğuna uymadan ayrılanlar **3 yıl geçmeden**,
- Devlet memurluğuna alınamazlar.

III- HAKLAR ve SORUMLULUKLAR

Devlet memurları kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslara uymakla ve amirleri tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar.

Devlet memuru amirinden aldığı emri, anayasa, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, memur bu emri yapmaya mecburdur. Ancak emrin yerine getirilmesinden doğacak sorumluluk emri verene aittir.

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez, yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

1. Basına Bilgi veya Demeç Verme

657 sayılı Kanun'un 15'inci maddesine göre, devlet memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına, radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgi ancak illerde valiler veya bakanlığın yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir.

Sendika yöneticisinin basın açıklamalarından dola-yı hakkında soruşturma açılmayacak, açılrsa dahi disiplin cezası verilmeyecektir. Bu husus 2003/37 sayılı Baş-bakanlık Genelgesi'nde ve 2005/14 sayılı Başbakan-

lık Genelgesi'nde düzenlenmiştir. Buna göre göreviyle ilgili olmayıp sendikal faaliyet kapsamındaki basın açıklamalarından dolayı ilgili kamu görevlisi hakkında soruşturma açılması Başbakanlık Genelgeleri ve yargı kararlarına göre mümkün değildir.

Danıştay Kararı

Danıştay 8. Dairesi'nin 28/5/1998 tarihli (Esas No: 1996/814, Karar No:1998/1927) Kararı:

“Sendika şube sekreteri olan devlet memurunun basına verdiği bilgi ve demeten kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıyla cezalandırılabilmesi için; yaptığı açıklamanın kamu görevine ilişkin bilgi içermesi ya da suç unsuru taşması gerekir.”

2. Resmi Belge, Araç ve Gereçlerin Yetki Verilen Mahaller Dışına ıkarılmaması ve İadesi

657 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesine göre devlet memurları görevleri ile ilgili resm belge araç ve gereçleri, yetki verilen mahaller dışına çıkaramazlar, husus işlerinde kullanamazlar.

Devlet memurları görevleri icabı kendilerine teslim edilen resm belge, araç ve gereçleri görevleri sona erdiği zaman iade etmek zorundadırlar. Bu zorunluluk memurun miraslarına da şamildir.

3. Kamu Görevlisinin Parasal ve zlk Haklarının Güvencesi

657 sayılı Kanun'un 18'inci maddesine göre kanunlarda yazılı haller dışında devlet memurunun memurluğuna son verilmez; aylık ve başka hakları elinden alınamaz. Kamu görevlileri bir iş sözleşmesiyle çalışan işçiden farklı bir güvenceye tabidir. Bu nedenle kamu işvereni örneğin sabah okula giden bir öğretmene “*görevine son veriyorum, yarın işe gelme*” şeklinde bir ifade kullanamaz. Kamu görevlilerinin iş güvencesi bulunmaktadır. Kanunlarda yazılı sınırlamalar haricinde keyfi ve kişisel nedenlerle bir kamu görevlisinin görevine son verilemez, aylığına ve özlük haklarına bir hanel getirilemez.

4. Emeklilik Hakkı

657 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine göre devlet memurlarının, özel kanununda yazılı belirli Őartlar içinde, emeklilik hakları vardır. Bunun dışında amirin veya başka birinin kamu görevlisini emekli olmaya zorlama hakkı bulunmamaktadır.

5. Çekilme (İstifa) Hakkı

Kanun'un 20'nci maddesine göre devlet memurları, 657 sayılı Kanun'da düzenlenen esaslar çerçevesinde memurluktan çekilebilirler. Hiçbir kamu görevlisine istifa etme veya istifa etmeme yönünde baskı ve zorlama yapılamaz. İstifa, kamu görevlisinin zgr iradesiyle yapılan bir beyandır.

6. Müracaat, Şikayet ve Dava Açma Hakkı

Kanun'un 21'inci maddesine göre devlet memurları, kurumlarıyla ilgili resm ve Őahs iŐlerinden dolayı müracaat; amirleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idarî eylem ve iŐlemlerden dolayı Őikyet ve dava açma hakkına sahiptirler.

Müracaat ve Őikyetler söz veya yazı ile en yakın amirden baŐlayarak silsile yolu ile Őikyet edilen amirler atlanarak yapılır.

Müracaat ve Őikyetler incelenerek en kısa zamanda ilgiliye bildirilir.

7. Sendika Kurma, ye Olma, Sendikal Faaliyette Bulunma Hakkı

Kamu görevlilerinin sendika kurması, ye olması, sendikal faaliyette bulunmaları Anayasa, 4688 sayılı Kanun, yönetmelikler, baŐbakanlık genelgeleri ile güvence altına alınmıştır.

Kamu iŐvereni, iŐyeri sendika temsilcisi ile sendika ve sendika Şube yöneticilerinin iŐyerini haklı bir sebep olmadıkça ve sebebini açık ve kesin Şekilde belirtmedikçe deđiŐtirmeyecektir.

Ülkemizde memur sendikalarının geliŐimi henüz yeni olduğu için idareciler kamu görevlilerinin sendikal

faaliyetlerini yadırgamakta; bu faaliyetlerini engellemek amacıyla bir takım yanlış uygulamalar içerisine girebilmektedirler.

Uygulamada kamu işverenin sendikal faaliyetlerden dolayı yer değiştirme, disiplin cezası verme vb. işlemleri gerçekleştirdiği görülmektedir. Örneğin Adana'da bir ğretmen sendika adına yerel televizyona açıklamada bulunması gerekçe gösterilerek tesis edilen görev yerinin değiştirilmesi işlemi, açılan idari davada mahkemece iptal edilmiştir. Mahkeme gerekçesinde, memurların sendikal faaliyette bulunmalarını yasaklayan bir kanunun bulunmadığı, bu faaliyetlerden dolayı hizmetin aksamadığı, bu nedenlerle memurun bir başka yere atanmayacağına yer vermiş ve işlemi iptal etmiştir. Danıştay 5. Dairesi, bu kararı 25/02/2004 T., 2000/6348 E. ve 2004/731 K. sayılı kararıyla onaylamıştır.

Kamu işvereni, sendika yöneticilerinin ancak haklı bir nedenle ve sebebini de açık ve kesin şekilde belirtmediği müddetçe işyerini ve çalışma koşullarını değiştiremez. Tabi bu değişiklikler de özlük haklarına hanel getirmemeli, zaruri nedenle olmalıdır.

8. Kovuşturma ve Yargılamanın zel Usule Tabi Olması

Kanun'un 24'üncü maddesine göre devlet memurlarının görevleri ile ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması ve haklarında dava açılması özel hükümlere tabidir. n inceleme yapılarak şayet suç unsuru bulunursa kamu görevlileri hakkında cezai soruşturma başlatılabilmektedir. Bu konu ayrıntılı olarak "Memurların Yargılanması" bölümünde incelenmiştir.

9. İsnat ve İftiralara Karşı Koruma

Kanun'un 25'inci maddesine göre devlet memurları hakkındaki ihbar ve şikyetler, garaz veya mücerret hakaret için, uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı ve soruşturma veya yargılamanın tabi olduğu kanuni işlem sonucunda bu isnat sabit olmadığı takdirde, merkezde bu memurun en büyük miri, illerde valiler, isnatta bulunanlar hakkında

kamu davası açılmasını Cumhuriyet Savcılığı'ndan isterler. 657 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinde düzenlenen bu hükümlerle kamu görevlisi hakkında haksız isnat ve iftirada bulunulması ve bunun gerçekdışı olduğunun anlaşılması halinde bu isnatta bulunanlar hakkında dava açılması bir hak olarak verilmiştir.

Uygulamada bu isnat ve iftiralara karşı aslında resen mülki amirlerin savcılığa suç duyurusunda bulunması gerektiği halde bunun iş yoğunluğu veya farklı nedenlerle gerçekleşmediği görülmektedir.

Bu durumda haksız isnat ve iftiraya maruz kaldığı savcılık incelemesi sonucu anlaşılan devlet memurlarının savcılığa doğrudan müracaatı veya amirinden bu yönde bir talepte bulunma hakkı mevcuttur. Amirin bu meyanda yapacağı şikâyet, cezai kovuşturma yapılmasa dahi, sonraki iftiralara karşı caydırıcı ve kamu görevlisini koruyucu bir yarar sağlayacaktır.

10. Toplu Eylemde Bulunma

657 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesine göre hakların kullanılmasında birden fazla Devlet memurunun toplu olarak söz ve yazı ile müracaatları ve şikâyetleri yasaktır. Zaman zaman rastladığımız birden fazla imzalı talep ve şikâyet dilekçeleri bu minvalde değerlendirilip cezaya konu olabilmektedir. Ancak Anayasa Mahkemesi, devlet memurlarının toplu şikâyet ve müracaat halinde "maaş kesintisi cezası" öngören düzenlemeyi iptal etmiştir. Karara göre, memurların toplu müracaat veya şikâyetinde bulunmaları halinde maaşlarından kesinti yapılmayacaktır.

Devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya görevlerine gelip de devlet hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır.

Sendikal kapsamda yapılacak toplu faaliyetler ve bu faaliyetlere katılan memur hakkında disiplin cezası uygulanamaz.

Danıştay 12. Dairesi 22/01/2008 tarihli bir kararında "Öğretmen olan davacının sendikanın aldığı karar uyarınca bir gün göreve gelmemesi eyleminin sendikal

faaliyet kapsamında olduğundan aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmayacağına” karar vermiştir.

Yine Danıştay 12. Dairesi 20/12/2004 tarihli kararında sendikal faaliyet kapsamında bir gün göreve gelmeyen öğretmenin aylıktan kesme cezasını iptal etmiştir.

Diğer taraftan, sendikal faaliyet kapsamında sendikanın aldığı karar uyarınca göreve gelmeyen kamu görevlisinin suç işlemediği de Yargıtay’ca karara bağlanmıştır.

“ğretmen olan sanıkların, suç tarihinde kamu sendikalarınınca alınan karara uyarak bir gün görevlerini geçici olarak yapmadıkları ikrarlarıyla anlaşılmış olmasına karşın, 657 sayılı yasanın 22’nci maddesinde yapılan değişikliklerle sanıkların konumundaki kimselere, sendika kurma ve bu tür kuruluşlara girme hakkı sağlanmış olması ve iç hukuk halini alan İLO’nun 87 ve 151 sayılı sözleşmelerinde de sendikanın amaçları doğrultusunda üyelere etkinlikte bulunabilme olanağı sağlanmış olması sonucunda, sanıkların eylemlerinde suç öğelerinin oluşmadığı gözetilmeden hkmllklerine karar verilmesi hatalıdır.” (Yargıtay 4. Ceza Dairesi 9/2/2000 tarihli ve 1999/10183 Esas ve 2000/780 sayılı Kararı)

Bu nedenle sendikal faaliyet kapsamında yapılacak bir eylem toplu da olsa soruşturmaya, disiplin cezasına neden olmayacaktır.

11. Ticaret ve Diğer Kazanç Getirici Faaliyetlerde Bulunma Yasağı

Kanun’un 28’inci maddesine göre memurlar Türk Ticaret Kanunu’na göre “tacir” veya “esnaf” sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz; ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticar mmessel veya ticar vekil veya kolektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar. (Görevli oldukları kurumların iştiraklerinde kurumlarını temsilen alacakları görevler hariç tutulmaktadır.)

Memurların yesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatifleri ile kanunla kurulmuş yardım sandıklarının yönetim ve denetim kurulu yelikleri görevleri ve özel kanunlarda belirtilen görevler bu yasaklamanın dışındadır.

a. Ticaret Yasağının Kapsamı

Anonim şirket kuruculuğu ve ortaklığı ticaret yasağı kapsamında değerlendirilmemektedir. Ancak memurlar bu şirketlerde, yönetici olamaz; genel müdür, sorumlu müdür gibi pozisyonlara gelemezler. Limited şirketler hakkında 657 sayılı Kanun’un 28’inci maddesinde bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle, mevcut mevzuat çerçevesinde devlet memurlarının limited ve anonim şirketlerin ortağı olmaları hususunda herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır. (Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı, devlet memurlarının limited şirket ortağı olamayacağı yönündeki görüşünü 1997 yılında değiştirmiş ve memurların limited şirket ortağı olabileceği yönünde görüşler vermiştir.)

Danıştay 12. Dairesi’nin 28/4/2003 tarihli ve 2002/3538 Esas, 2003/1197 sayılı kararında limited şirket ortağı olan memurun disiplin cezası almasının hukuka uygun olmadığına karar vermiştir.

“Limited şirket ortağı olmanın ticaretle uğraşmak sayılamayacağından, 657 sayılı Kanun’un 12/D-h maddesine göre disiplin cezası verilemez. Davacının şirkette sadece ortak konumunda olduğundan ve 657 sayılı Kanun’da limited şirket ortağı olmayı yasaklayan bir hüküm de bulunmadığından ticaretle uğraştığı gerekçesiyle davacının bir yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.”

b. Köşe Yazarlığı ve Kitap Yazma

657 sayılı Kanun’da memurların köşe yazısı yazamayacağı, kitap yayınlamayacağı şeklinde bir düzenleme bulunmamaktadır. Görevleriyle ilgili olmayan konularda gazetede, internet sitesinde yazı yazmaları, kitap yazmaları ve bu eserleri yayınlamaları mümkündür.

Buradaki l, kazanç getirici bir esnaflık, tacirlik gibi bir faaliyet içerisine girilmemesidir. Örneğin bir internet sitesinin sahibi olan şirkette, memur genel müdür olamayacaktır ancak o internet sitesinde yazı yazabilecek ve şirkete ortak olabilecektir.

12. Hediye Alma, Menfaat Sağlama Yasağı

Kanun'un 29'uncu maddesine göre devlet memurlarının doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemeleri ve görevleri sırasında olmasa dahi menfaat sağlama amacı ile hediye kabul etmeleri veya iş sahiplerinden borç para istemeleri ve almaları yasaktır.

Kamu Görevlileri Etik Kurulu, hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye ve en az genel müdür veya eşiti seviyedeki st düzey kamu görevlilerince alınan hediyelerin listesini, gerektiğinde her takvim yılı sonunda, bu görevlilerden istemeye yetkilidir.

13. Gizli Bilgileri Açıklama Yasağı

Kanun'un 31'inci maddesine göre devlet memurlarının kamu hizmetleri ile ilgili gizli bilgileri, görevlerinden ayrılmış olsalar dahi, yetkili bakanın yazılı izni olmadıkça açıklamaları yasaktır.

14. Siyaset Yapma Yasağı

657 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi uyarınca kamu görevlilerinin siyasi partiye ye olmaları, siyasi faaliyette bulunmaları yasaktır. Siyasi partiye girmek memurluktan çıkarılma cezasını gerektirmektedir.

Sendika iş yeri temsilcisinin veya sendika şube başkanının sendika faaliyetleri kapsamında siyasi partileri ziyaret etmesi, istek ve taleplerini bildirmesi, dini veya milli bayramlar ile özel gün ve zamanlarda nezaket ziyaretlerinde bulunmaları halinde bu faaliyetleri nedeniyle ilgililere disiplin cezası verilmesinin yasal olmayacağı değerlendirilmektedir. Çünkü kişiler bu eylemlerini kendi adlarına değil sahip oldukları kurumlara adına, kurumlarını temsilen yapmaktadırlar. Örneğin sendika şube başkanının bir siyasi partiye nezaket ziyaretinde bulunması, genel kuruluna katılması halinde bu kamu görevlisi hakkında disiplin soruşturması yapılmamalıdır. Bu faaliyetler, 4688 sayılı Kanun kapsamında sendikal faaliyet olduğundan herhangi bir soruşturma veya cezaya konu olmamaktadır.

Yükseköğretim Personelinin Siyaset Yapması

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 59'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurumları'nın öğretim elemanları (öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutmanlar ve öğretim yardımcıları) siyasi partilere üye olabilirler. Görevlerini aksatmamak ve bir ay içerisinde durumu kurumuna bildirmek koşuluyla, siyasi partilerin merkez organlarında, araştırma, danışma birimlerinde görev alabilirler. Bu durumdaki kişiler, YÖK, Yüksek Denetleme Kurulu üyesi, rektör, dekan, enstitü ve yüksekokul müdürü ve bölüm başkanı ve yardımcısı olamamaktadırlar.

15. Mal Bildiriminde Bulunma

657 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesine göre kamu görevlileri kendilerine, eşlerine ve velâyetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan yönetmelik uyarınca, özlük işleri ile ilgili birime mal bildiriminde bulunmak zorundadır.

Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri (iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları) ile bunlara bağlı müesseselerde, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya özel kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri mal bildiriminde bulunmak zorundadır.

Her ikisi de kamu görevlisi olan eşlerin her birinin ayrı ayrı mal bildiriminde bulunması gerekmektedir. Eşlerden her biri, eşi ile velayeti altındaki çocuklarının da mallarını bildirirler.

a. Mal Bildiriminin Konusu

Mal Bildirimi Yönetmeliği'nin 8'inci maddesine göre; kamu görevlilerinin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan;

• Taşınmaz malları (arsa ve yapı kooperatif hisseleri dahil),

• Kendilerine aylık ödenenler, net aylık tutarının beş katından; aylık ödenmeyenler ise Genel İdare Hizmetleri sınıfında birinci derecenin birinci kademesindeki şube müdürüne ödenen net aylığın beş katından fazla değer ve tutarındaki;

1) Para ve para hükmündeki kıymetli kağıtları,

2) Hisse senedi ve tahvilleri,

3) Altın ve mücevheratı,

4) Her türlü kara, deniz ve hava taşıt araçları, traktör, biçer-döver, harman makinesi ve diğer ziraat makineleri, inşaat ve iş makineleri, hayvanlar, koleksiyon ve ev eşyaları ile diğer taşınır malları,

5) Hakları,

6) Alacakları,

7) Borçları,

8) Gelirleri,

mal bildirimine konu teşkil eder. Yukarıda belirtilen mal, hak, alacak, borç ve gelirlerin ayrı ayrı toplam değerleri tek kalem halinde gösterilir.

Mallar, mal bildirim tarihiindeki değerleri esas alınmak suretiyle beyan olunur.

Genel İdare Hizmetleri sınıfında birinci derecenin birinci kademesindeki şube müdürüne ödenen her türlü zam ve tazminatlar dahil net aylık miktarı, aylıklara uygulanan katsayının belirlenmesini müteakip Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunur.

b. Mal Bildiriminin Verilme Zamanı

• Kamu görevlileri için; göreve atanmasıyla, göreve giriş için gerekli olan belgelerle birlikte bir ay içinde,

• Görevi sona erenler için ayrılma tarihini izleyen bir ay içinde verilmesi zorunludur.

Kamu görevlileri, eşleri, velayeti altındaki çocukları ve kendilerinin şahsi mal varlıklarında önemli bir değişiklik olduğunda, değişikliği izleyen bir ay içinde yeni edindikleri mal, hak, gelir, alacak ve borçlara münhasır olmak üzere ek mal bildirimini vermeleri gerekmektedir.

c. Mal Bildiriminin Yenilenmesi

Görevlerine devam eden kamu görevlileri, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç Şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilemek zorundadırlar.

d. Süresinde Mal Bildiriminde Bulunmama

Süresinde mal bildiriminde bulunmayan kamu görevlilerine, bildirim verilmesi gereken merci tarafından yazılı olarak ihtarında bulunulur. İhtarın tebliğinden itibaren bir ay içerisinde mal bildiriminde bulunmayan kişi hakkında Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulur.

16. Memurların İzin Hakları

a. Yıllık İzin

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 102'nci maddesinde; devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (on yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gün olarak belirlenmiştir. Zorunlu hallerde bu sürelerle gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise izinlerin kullanım şekli düzenlenmiştir ve buna göre; yıllık izinler, âmirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izleyen iki yılın izni bir arada verilebilir. Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer.

Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Öğretmenlere, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmemektedir.

b. Mazeret İzni

Memura isteği üzerine, kendisinin veya çocuğunun evlenmesi, annesinin, babasının, eşinin, çocuğunun veya kardeşinin ölümü halinde beş gün izin verilir.

Ayrıca (detayı ilerleyen bölümde anlatıldığı üzere) doğum izinleri de mazeret izni kabul edilmektedir.

Bunların dışında:

Amirin muvafakatiyle, bir yıl içinde toptan veya parça parça olarak, mazeretleri sebebiyle memurlara 10 gün izin verilebilir.

Zaruret halinde on gün daha aynı usulle mazeret izni verilebilir. Bu takdirde ikinci defa aldığı bu izin yıllık izninden düşülür. Bu hüküm öğretmenler için uygulanmaz. Bu izinler sırasında özlük haklarına dokunulmaz.

c. Doğum İzinlerinin Kullanımı

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 104'üncü maddesi uyarınca; memura doğum yapmasından önce 8 hafta ve doğum yaptığı tarihten itibaren 8 hafta olmak üzere toplam 16 hafta süre ile aylıklı izin verilmektedir.

Sözleşmeli Personel alıştırılmasına İlişkin Esasların 9. maddesine göre sözleşmeli öğretmenlere de doğum yapmasından önce 8 hafta ve doğum yaptığı tarihten itibaren 8 hafta olmak üzere toplam 16 hafta süre ile aylıklı izin verilmektedir.

Sağlık durumu uygun olduğu takdirde, tabibin onayı ile memur isterse doğumdan önceki 3 haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, memurun çalıştığı süreler, doğum sonrası srelere eklenir. Ayrıca oğul gebelik halinde, doğumdan önceki 8 haftalık sreye 2 hafta süre eklenmektedir.

Yukarıda ngrlen süreler memurun sağlık durumuna göre tabip raporunda belirlenecek miktarda uzatılabilir.

Bu srelerin dışında ilerleyen bölümlerde belirtileceği üzere aylıksız izin de almaları mümkündür.

Erkek memura, karısının doğum yapması sebebiyle isteği üzerine üç gün izin verilir.

d. Süt İzni

Memurlara, bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin kullanımında annenin saat seçimi hakkı vardır.

e. Hastalık İzni

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 105'inci maddesi uyarınca; memurlara hastalıkları halinde, verilecek raporlarda gösterilecek lüzum üzerine, aylık ve özlük haklarına dokunulmaksızın aşağıdaki esaslara göre izin verilir.

- On yıla kadar (on yıl dahil) hizmeti olanlara altı aya kadar,
- On yıldan fazla hizmeti olanlara oniki aya kadar,

- Kanser, verem ve akıl hastalıkları gibi uzun sureli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığa yakalananlara onsekiz aya kadar, izin verilir.

Memurların, hastalıkları sebebiyle yataklı tedavi kurumlarında yatarak gördükleri, tedavi sureleri hastalık izinlerine ait surelerin hesabında dikkate alınır.

- İzin suresinin sonunda hastalıklarının devam ettiği resmi sağlık kurullarının raporu ile tespit edilenlerin izinleri bir katına kadar uzatılır. Bu surelerin sonunda da iyileşmeyen memurlar hakkında emeklilik hükümleri uygulanır. Bunlardan gerekli sağlık şartlarını yeniden kazandıkları resmi sağlık kurullarınca tespit edilenler tekrar görev almak istedikleri takdirde, eski derece ve niteliklerine uygun görevlere öncelikle atanırlar.

Hastalıktan İyileşme Halinde Göreve Başlama

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 106'ncı maddesinde; 105'inci maddede yazılı en çok sureler kadar izin alanlar, izinlerinin sonunda işe başlayabilmeleri için, iyileştiklerine dair raporları (yurt dışındaki memurlar için mahalli usule göre verilecek raporu) getirmeleri gerekmektedir.

Sözleşmeli Personel alıştırılmasına İlişkin Esaslar'ın 10'uncu maddesinde sözleşmeli öğretmenlere resmi tabip raporu ile kanıtlanan hastalıklar için yılda 30 günü geçmemek üzere ücretli hastalık izni verilebileceği düzenlenmiştir. Ancak 30 günlük süre sınırlamasından dolayı yılda toplam 30 günü geçen resmi tabip raporu ile sözleşmeleri feshedilmektedir.

Meslek Hastalığı ve Saldırı Halinde:

Görevlerinden dolayı saldırıya uğrayan memurlar ile görevleri sırasında ve görevlerinden dolayı bir kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına tutulan memurlar, iyileşinceye kadar izinli sayılırlar.

f. Aylıksız İzin

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 108'inci maddesinin birinci fıkrasına göre devlet memurunun bakmaya mecbur olduğu ya da memur refakat etmediği

takdirde hayati tehlikeye girecek ana, baba, eř ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya önemli bir hastalığa tutulmuş olması hallerinde, bu hallerin raporla belgelendirilmesi şartıyla devlet memurlarına, istekleri üzerine en çok altı aya kadar aylıksız izin verilebilir. Aynı şartlarda bu süre bir katına kadar uzatılabilir.

i. Doğumda aylıksız izin

• 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 108'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; doğum yapan memurlara istekleri halinde 104'üncü maddenin (A) bendinde belirtilen srelerin bitiminden itibaren 12 aya kadar aylıksız izin verilir.

• Doğum sebebiyle hizmet sözleşmesi feshedilen sözleşmeli personelin pozisyonu saklı tutulur ve isteği halinde ayrıldığı kurumunda yeniden hizmete alınır.

Ancak bunun için,

• Sözleşmesinin feshi sebebiyle iş sonu tazminatı almamış olması

• Doğum izninin bitiminden itibaren en geç bir yıl içinde kurumuna yazılı talepte bulunması gerekmektedir.

ii. Yurt Dışına Gidenlerde Aylıksız İzin

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 108'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca; yetiştirilmek üzere (bursla gidenler dahil) yurt dışına devlet tarafından gönderilen ğrenci ve memurlarla, yurt içine ve yurt dışına sürekli görevle atanan memurların eşlerine memuriyetleri süresince her defasında bir yıldan az olmamak üzere en çok "sekiz" yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Bunların dönüşlerinde, görev yerlerine bağlı olmaksızın atamaları yapılır.

iii. Sendika Yöneticiliği Nedeniyle Aylıksız İzin

4688 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi uyarınca sendika ve konfederasyon yönetim kuruluna seçilenler, sendika şube yönetim kurulu yeleri, seçildikleri tarihten itibaren otuz gün içerisinde sendika tüzüğündeki hükümlere göre, yazılı talepte bulunmaları halinde bu görevleri süresince aylıksız izne ayrılırlar. Talepte bulunmayanların kurumdaki görevi devam eder, bu kişiler sendikal faaliyetler nedeniyle haftada bir gün izinli sayılırlar.

Aylıksız izne ayrılan kişilerin bakmakla yukml oldukları aile fertlerinin sağlık giderleri kurumlarınca karşılanır.

Bu kişilerin herhangi bir nedenle sendikadaki gevlerinin sona ermesi halinde, ayrıldıkları tarihten itibaren otuz gün içinde ayrıldıkları kamu kurum ve kuruluşlarına yazılı olarak müracaat etmeleri gerekir. Bu durumda otuz gün içinde eski görevlerine ya da eşdeğer bir göreve atanırlar.

iv. Askerlik İzni

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 83'üncü maddesine göre, devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azam 30 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar.

Askerlik sebebiyle hizmet sözleşmesi feshedilen sözleşmeli personelin pozisyonu saklı tutulur ve isteği halinde kurumunda yeniden hizmete alınır. Bunun için

- Sözleşmesinin feshi sebebiyle iş sonu tazminatı almamış bulunması,
- Terhis tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde ayrıldığı kurumuna yazılı talepte bulunması gerekmektedir.

17. Çalışma Saatleri

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 99'uncu maddesine göre;

- Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir.
- Bu süre cumartesi ve pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir.

Ancak zel kanunlarla yahut bu kanuna veya özel kanunlara dayanılarak çıkarılacak tüzük ve yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilir. Bunun için mevzuatta bir düzenlemenin olması gerekir. Yasal dayanağı olmadığı halde kamu görevlisini tatilde ve mesai saatleri dışında çalıştırmak angaryaya girer. Anayasa'nın 18.maddesinde; hiç kimsenin zorla çalıştırılmayacağı ve angaryanın yasak olduğu hükmüne yer verilmiştir.

18. Kademe İlerleme

Devlet memurunun kademedeki ilerlemesi için aşağıdaki Şartların bulunması lâzımdır:

- Bulunduğu kademedeki en az bir yıl çalışmış olması,
- O yıl içinde olumlu sicil almış olması,
- Bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması,

Devlet memurlarından 6 yıllık sicil notu ortalaması 90 ve daha yukarı olanların aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere “bir kademe” ilerlemesi uygulanır.

IV- PERSONEL SİCİLİ

1. Sicil Dosyası

Her devlet memurunun bir sicil dosyası bulunur. Sicil âmirleri tarafından düzenlenecek sicil raporları ile varsa müfettişler tarafından verilen denetleme raporları ve memurların mal beyannameleri sicil dosyalarına konulur.

Devlet memurlarının ehliyetlerinin tespitinde, kademe ilerlemelerinde, derece yükselmelerinde, emekliye çıkarma veya hizmetle ilişkilerinin kesilmesinde özlük ve sicil dosyaları başlıca dayanaklardır.

2. Sicil Raporlarının Doldurulması

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 113'üncü maddesine göre, sicil âmirleri, belli zamanlarda düzenleyecekleri sicil raporlarında, memurların liyakat derecesini not esasına göre kıymetlendirerek tespit ederler.

Sicil âmirleri maiyetlerindeki memurların sicil raporları ile birlikte, bunların genel durum ve davranışları bakımından da olumlu ve olumsuz nitelikleri, kusur ve eksiklikleri hakkında mütalâalarını bildirirler.

a. Olumlu-Olumsuz Sicil Notları

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 119'uncu maddesine göre;

- Sicil raporlarındaki sicil notu ortalaması 100 üzerinden 60 ve daha yukarı olanlar **olumlu** sicil almış sayılırlar.
- Sicil raporlarındaki sicil notu ortalaması 60'ın altında olanlar **olumsuz** sicil almış sayılırlar.

Sicil amirleri hakkında, daha ũst amirlerce dũzenlenecek sicil raporlarında, maiyetlerinde çalışan memurların sicil notu takdirinde, başarı dereceleri gũz ũnũnde bulundurulur.

İki defa ũst ũste olumsuz sicil alan memurlar başka bir sicil amirinin emrine atanırlar, burada da olumsuz sicil almaları halinde memuriyetle ilişkileri kesilerek haklarında T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun emeklilikle ilgili hũkũmleri uygulanır.

b. Yetersizlik Halinde Memurun Uyarılması

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 117'nci maddesine gũre, devlet memurlarının yetersizlikleri halinde sicil raporlarında yazılı bulunan kusur ve eksiklikleri, uyarılmaları bakımından, gizli bir yazı ile atamaya yetkili sicil ũmirleri tarafından kendilerine bildirilir.

İtiraz Hakkı

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 118'inci maddesine gũre; kendisine tebligat yapılan devlet memurları, buna karşı tebliğ tarihinden itibaren en çok bir ay içinde aynı ũmirlere itiraz edebilirler.

Atamaya yetkili amirler itirazla ilgili kararlarını iki ay içinde ilgiliye yazı ile bildirirler.

3. Olumsuz Kanaat İçeren Sicil Raporu ve Sicil Notuna Dava Açmak

Sicil amirleri olumsuz kanaat içeren sicil raporu ve dũřũk sicil notu için mutlaka gerekçe belirtmeli ve bu gerekçeler somut ve objektif olmalıdır. Bunun aksine dũzenlenmiř olan sicil notları ve kanaatler idare mahkemesinde açılacak davayla iptal edilmektedir.

Dava açmak için olumsuz sicil almak şart değildir. Sicil notunun 100'den aşağı verilmesi halinde de dava açılabilir. İdare mahkemeleri 100'den aşağı verilmiş olan sicil notlarının iptaline yũnelik kararlar vermektedir. Sicil notlarının verilmesinde objektiflik esastır. Sicil notları ancak somut bilgi ve belgelere gũre (soruşturma açılması, disiplin cezası verilmesi vs) 100'den aşağı verilebilir.

Olumsuz sicil veya yersiz şekilde dũřũk sicil notu verilmesi halinde idare mahkemelerince bu işlem iptal edilmektedir. Sendikamızın atığı sicil davalarında, sicil notu 87 olan bir ũyemizin sicil notu dũřũk verildiği için

iptal edilmiştir. Bu durumlarda dava açma süresi, olumsuz sicil ya da düşük sicilin öğrenilmesi tarihinden itibaren 60 gündür.

Danıştay Kararı

“Olumsuz düzenlenen sicile karşı açılan davalarda uygulanan çözüm yönteminin, düşük not takdir edilmek suretiyle olumlu olarak düzenlenen sicillere karşı açılan davalarda da uygulanması gerekir. Uyuşmazlığın çözümünün, uyuşmazlığa konu idari işlemin sebebinin ortaya konulmasının olduğu ve bu sebebin davalı idarece ileri sürülmesinin yanında bilgi ve belgeyle ispatlanması gerekliliği de dikkate alındığında; davalı idarece, davacının sicil raporunun orta düzeyinde değerlendirilmesine neden olabilecek herhangi bir husus ileri sürülmediği gibi, davacının soruşturma geçirmediği ve herhangi bir disiplin cezası almadığı görüldüğünden söz konusu sicilin yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerine ve objektif esaslara uygun olarak düzenlenmediği sonucuna ulaşılmıştır.” (Danıştay 2. Dairesi'nin 17/11/2006 tarihli ve Esas No: 2004/5585, Karar No: 2006/3339 sayılı kararı)

V- GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA

Görevden uzaklaştırılma, kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilir.

1. Görevden Uzaklaştırma Kararı Verebilecek Kişiler

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 138'inci maddesine göre, görevden uzaklaştırmaya yetkili amirler şunlardır:

- Atamaya yetkili âmirler,
- Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri,
- İllerde valiler,
- İlçelerde kaymakamlar (İlçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.) Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

2. Keyfi Olarak Gevden Uzaklaştıran Amirin Sorumluluğu

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 139'uncu maddesine göre; görevinden uzaklaştırılan devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruştırmaya başlanması şarttır. Memuru görevden uzaklaştırdıktan sonra memur hakkında derhal soruştırmaya başlamayan, keyfi olarak veya garaz veya kini dolaısıyla bu tasarrufu yaptığı, yaptırılan soruştırma sonunda anlaşılan âmirler, hukuk, mal ve ceza sorumluluğa tabidirler.

3. Ceza Kovuşturması Sırasında Görevden Uzaklaştırma

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 140'inci maddesine göre, haklarında mahkemelerce cezai kovuşturma yapılan devlet memurları da yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilirler.

4. Görevden Uzaklaştırılan veya Görevinden Uzak Kalan Memurların Hak ve Yükümlülüğü

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 141'inci maddesine göre, görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu gibiler bu Kanun'un öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler. Göreve başlamaları halinde üçte biri kendilerine ödenir ve görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu srenin derece yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini açan kısmı, st dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

5. Tedbirin Kaldırılması

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 142'nci maddesine göre, soruştırma sonunda disiplin yüzünden memurluktan çıkarma veya cezai bir işlem uygulanmasına lüzum kalmayan devlet memurları için alınmış olan görevden uzaklaştırma tedbiri, 138'inci maddedeki yetkililerce (müfettişler tarafından görevden uzaklaştırılanlar hakkında atamaya yetkili mirlerce) derhal kaldırılır.

6. Memurun Göreve Tekrar Başlatılması Zorunlu Olan Haller

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 143'üncü maddesine göre, soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce:

- Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler,
- Yargılamanın men'ine veya beraatına karar verilenler,
- Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar,
- Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler,

bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

7. Görevden Uzaklaştırmanın Süresi

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 145'inci maddesine göre, görevden uzaklaştırma, bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

şayet görevden uzaklaştırma ve bir cezai takibat söz konusu ise, bu durumda görevden uzaklaştırma süresi 2 ayda bir incelenir ve gerekirse uzatılmasına karar verilir. Ancak kanunda bu uzatmaların ne kadar devam edebileceğine dair bir düzenleme yoktur.

İKİNCİ BÖLÜM DİSİPLİN HUKUKU

Memurlara uygulanacak disiplin cezaları 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125'inci maddesinde düzenlenmiştir. Ancak bazı personele uygulanacak disiplin cezalarına ilişkin özel düzenlemeler vardır. 1702 ve 4357 sayılı Kanunlara tabi bazı personel için bu özel yasalar uygulanmaktadır.

Hangi Personele Hangi Kanun Hükümü Uygulanmaktadır?

657 sayılı Kanun genel kanun olduğundan, 1702 ve 4357 sayılı kanunlar özel kanun niteliğinde olup aşağıda belirtilen görevdeki kişiler için özel kanunlar uygulanmakta; diğer personele 657 sayılı Kanun uygulanmaktadır. Özel kanunda düzenleme bulunmadığı hallerde genel kanun olan 657 sayılı Kanun uygulanır.

İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri, müdür başyardımcıları, müdür yardımcıları ve ana sınıfı öğretmenleri hakkında öncelikle **4357 sayılı Kanun**;

İlköğretim okulu müdürleri ile ortaöğretim kurumlarında görev yapan yönetici, öğretmenler, ortaöğretim okulları bünyesindeki anasınıfı ve okul öncesi öğretmenleri ile ilk öğretim müfettişleri hakkında öncelikle **1702 sayılı Kanun**;

Bağımsız anaokullarının yönetici ve öğretmenleri, il-ile milli eğitim müdürleri, il milli eğitim müdür yardımcıları ve il-ile milli eğitim şube müdürleri, halk eğitim merkezi müdür yardımcıları, rehberlik ve araştırma merkezi müdür yardımcıları ve diğer görevlileri, öğretmen evi müdür yardımcıları ve Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan diğer çalışanlara genel Kanun niteliğindeki **657 sayılı Kanun** hükümleri uygulanır.

I- DİSİPLİN CEZALARI

1. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na Göre Disiplin Cezaları

657 sayılı Kanun'un 125. maddesinde düzenlenen disiplin cezaları şunlardır:

Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a. Uyarma

Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- Verilen emir ve grevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmı belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,

- Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terk etmek,

- Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,

- Usulsüz müracaat veya şikyette bulunmak,

- Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,

- Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,

- Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,

- Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

b. Kınama

Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- Verilen emir ve grevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmı belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,

• Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,

• Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,

• Hizmet dışında devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

• Devlete ait resm araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,

• Devlete ait resm belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,

• İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,

• İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,

• Görev mahallinde genel ahlk ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,

• Verilen emirlere itiraz etmek,

• Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,

• Kurumların huzur, skn ve çalışma düzenini bozmak,

• Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

c. Aylıktan Kesme

Memurun, brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

• Kasıtlı olarak, verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resm belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,

• zrsz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,

• Devlete ait resm belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,

• Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,

- Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,
- Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,
- İkamet ettiği ilin hudutlarını izinsiz terk etmek,
- Toplu müracaat veya şikâyet etmek,
- Hizmet içinde devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,
- Yasaklanmış her türlü yayını görev mahallinde bulundurmak.

d. Kademe İlerlemesinin Durdurulması

Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademede ilerlemesinin 1 ila 3 yıl arasında durdurulmasıdır. Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,
- Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,
- Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamamak,
- Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,
- Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullanırdırmak,
- Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,
- Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek,
- Ticaret yapmak veya devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,
- Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşüncü, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,
- Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,
- Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,
- Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,

• Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemededen yurda dönmek,

- Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,
- Herhangi bir siyasî parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

e. Devlet Memurluğundan Çıkarma

Bir daha devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarılmaktır. Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

• İdeolojik veya siyasî amaçlarla kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,

• Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasî veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,

- Siyasî partiye girmek,
- Özürsüz olarak, bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,
- Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,
- Amirine ve maiyetindekilere fiili tecavüzde bulunmak,
- Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,
- Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,
- Siyasî ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,
- Yurt dışında devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,
- 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanun'a aykırı fiilleri işlemek.

2. Öğretmenler Hakkında Uygulanan Cezalar ve Yasal Dayanakları

a. 1702 Sayılı İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Tecziyeleri Hakkında Kanun'a Göre Disiplin Cezaları

1702 sayılı Kanun'un değişik 19'uncu maddesine göre, müdür, başmuallim ve muallimlere ve ilk tedrisat müfettişlerine işledikleri suçların mahiyetine ve derecesine göre aşağıdaki cezalar verilir. (Bu Kanun hükümleri 4357 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi ilköğretim okullarının 1'inci Kademe öğretmenleri için uygulanmaz.)

- 1) İhtar
- 2) Tevbih
- 3) Ders ücretlerinin kesilmesi
- 4) Maaş kesilmesi
- 5) Kıdem indirilmesi
- 6) Derece indirilmesi
- 7) İstifa etmiş sayılmak
- 8) Vekâlet emrine alınmak
- 9) Meslekten çıkarılmak
- 10) Devlet memurluğundan çıkarılmak.

1702 sayılı Kanun'un 20'nci maddesine göre, ihtar ve tevbih cezaları şu hareketlere karşı verilir.

i. Talimatname ve emirler mucibince yapılması lâzım olan vazifelerin ifasında kusur etmek (bu halin neticesinde bir şahıs veya müessese zarar görürse zararın mahiyet ve derecesine göre daha ağır ceza verilebilir.);

ii. Mektep dahil ve haricinde muallimlik vakarına uymayacak hareketlerde bulunmak;

iii. Arkadaşlarına ve talebesine karşı kaba muamelede bulunmak ve kaba lisan kullanmak;

iv. Amirlerine karşı hürmetsiz tavır göstermek;

v. Talebenin vazifelerini tashih etmemek;

vi. Yoklama ve imtihan evrakını idareye vaktinde teslim etmemek;

vii. Vazifeye geç gelmek veya vazifeden erken çıkmak.

Yukarıdaki hallerin ilk defasında ihtar, tekrarında tevbih cezası verilir.

1702 sayılı Kanun'un 21'inci maddesine göre, ders ücretlerinin kesilmesi cezası şu hallerde verilir.

i. Kabule şayan mazereti olmadan derse girmek veyahut girdiği halde dersten başka şeyle meşgul olmak;

ii. İnzibat ve muallimler meclisi ve mubayaat komisyonu itimalarına mazeretsiz olarak devam etmemek (bu son halin ilkinde ihtar, ikinci defasında ücret kesilmek cezası verilir.);

iii. Bir ay zarfında iki defadan ziyade derse geç gelmek;

Derse gelmeyen veya dershanede dersten başka bir işle meşgul olan muallimin maaşından kesilecek miktarı tâyin için dört hafta bir ay itibar olunarak muallimin maaş yekûnu bir ay zarfında girmeğe mecbur olduğu ders adedine taksim olunur ve boş geçen her ders saati için muallimin maaşından bu miktarı ilk alacağı aylığından kesilir.

Uhdesinde fazla ders olan muallimin fazla aldığı ücret, asıl maaşına zammedilerek ders ücreti bu yekûne göre hesap olunur.

Mazeret sebebiyle derse girmeyen muallimin mazeretini en çok üç gün zarfında ihbar ve bir hafta içinde de ispat etmesi lâzımdır.

Yoksa ceza tatbik olunur.

1702 sayılı Kanun'un 22'nci maddesine göre, maaş kesilmesi cezası şu hallerde verilir.

i. Arkadaşlarına ve iş için gelenlere fena muamele etmek;

ii. Mektebin binasının ve eşyanın muhafazasına ihtimam etmemek;

iii. Talimatname ile uhdesine verilen işleri kasten yapmamak;

iv. Talebeyi dövmek;

v. Aynı suçtan dolayı iki defa tevbih aldığı halde o fiili tekrar etmek;

vi. Arkadaşlarını ve maiyetini başkası yanında tahkir etmek;

vii. Gizlenmesi ve belli edilmemesi kabil olmayacak derecede sarhoş olarak gezmek.

Maaş, fiilin derecesine göre bir günden on beş güne kadar kesilir. Daha ziyade kesilmez.

1702 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesine göre; kıdem indirilmesi cezası şu hallerde verilir.

- i. İmtihanalarda not takdirinde bitarafılıktan ayrılmak;
- ii. Amirine karşı harekette bulunmak.

1702 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesine göre; derece indirilmesi cezası şu hallerde tatbik olunur.

- i. Sarhoş olarak mektebe gelmek.
- ii. Kumar oynamayı itiyat etmek veya umumi yerlerde kumar mahiyetinde oyunlarla vakit geçirmek.
- iii. Bir tarafı korumak veya mağdur etmek kastı ile memur olduğu tahkikatı esaslı bir surette yapmamak.

1702 sayılı Kanun'un 25'inci maddesine göre; bir ortak tedrisat mualliminin orta derecede mekteplerde ders vermekten âciz olduğu iki talim sicilli ile sabit olduğu takdirde muallim ilk mektep muallimliğine nakledilir.

1702 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesine göre istifa etmiş sayılmak;

- i. Yeni tâyin edildiği vazifeye, mazeretsiz olarak on beş gün zarfında başlamayan,
- ii. Ders senesi başında vazifesine mazereti olmadan vaktinde gelmeyen,
- iii. Ders senesi içinde mazereti olmadan bir hafta fâsılasız mektebe gelmeyen,
- iv. Bir sene zarfında dört defa ders ücreti kesilme cezasına uğrayan müdür, başmuallim ve muallim veya ilk tedrisat müfettişi istifa etmiş sayılır.

1702 sayılı Kanununun 27'nci maddesine göre meslekten çıkarılmak aşağıdaki hallerde tatbik olunur;

- i. Gerek talebeye karşı ve gerek hariçte muallimlik sıfat ile telif edilmeyen iffetsizliği sabit olan,
- ii. Talebeyi Vekâletin ve mektebin amirleri ve muallim ve memurları aleyhine itaatsizliğe teşvik eden,
- iii. Müdür başmuallim ve muallimlerle ilk tedrisat müfettişlerinden talebesine kopya verenler.

1702 sayılı Kanun'un değişik 28'inci maddesine göre devlet memurluğundan ihraç veklet emrine alınmak cezaları Memurin Kanunu'nun ahkmına tabidir.

1702 sayılı Kanun'un değişik 29'uncu maddesine göre, ilk mektebe muallimlik etmekte aczi  teftiş rapor ile sabit olan ilk mektep muallimi tekade sevk edilir. Kezalik bir mektep ve sınıfta inzibatı muhafaza edemediği için iki defa başka mektebe tahvil edilen orta tedrisat muallimi en son nakledildiği mektepte de idaresizliği ve aczi tahakkuk ettiği takdirde tekade sevk olunur (emekliliğe sevk edilir.)

1702 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesine göre, bir terfi müddeti zarfında iki defa ihtardan gayri bir cezayı mucip fiili yapmış olanlara İnzibat Komisyonu ikinci fiili için bir derece ağır ceza verebilir.

1702 sayılı Kanun'un 31'inci maddesine göre, arkadaşlarına iftirada bulunan müdür, muallim, başmuallimlerle ilk tedrisat müfettişleri, iftiraları hangi nevi cezayı icap ettirecek suç ise suçun cezasından bir derece ağırılı ile cezalandırılırlar.

1702 sayılı Kanun'un 32'nci maddesine göre,bu kanunda tasrih edilmeyen ahval Memurun Kanunu ahkmına tabidir.”

b. 4357 sayılı Hususi İdarelerden Maaş Alan İlkokul rretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu rretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve rretmenlerin Alacaklarına Dair Kanuna Göre Disiplin Cezaları

4357 sayılı Kanun'un değişik 7'nci maddesine göre, ilkokul rretmenleri işledikleri disiplin sularının mahiyetine ve derecesine göre 1702 sayılı Kanun'un 36, 40, 41 ve 43'üncü, 1880 sayılı Kanun'un 8 ve 9'uncu maddelerinde yazılı esaslar altında aşağıdaki inzibat cezalarına arpılırlar:

- Vazifelerini yapmakta ihmali görülenler işlerinde kusurlu sayılırlar. Bu cezaya itiraz olunamaz. Kusurlarının düzeltilmesi için uyarı başrretmen, maarif memuru, ilköğretim müfettişi veya maarif müdürü tarafından yazı ile bildirilir.

• Vazifelerini yapmadıkları ve yapanlara güçlük çıkardıkları, onların çalışma isteklerini sözleri ve hareketleriyle kırdıkları, okulu veya talebeyi herhangi bir şekilde zarara uğrattıkları sabit olanlara, fiillerinin mahiyet ve derecesine göre birinci defasında bir günlükten üç günlüğe ve ikinci defasında üç günlükten on beş günlüğe kadar ücret veya maaş kesilmek cezası verilir.

Üç günlüğe kadar olan cezaya itiraz olunamaz. Bu ceza hem maaş hem de ücret alanların yalnız maaşlarından kesilir.

c) Kıdem indirmek

Öğretmenlik şerefini ihlâl edici hallerde buldukları, meslektaşlarının veya talebenin haklarını kasten zarara uğrattıkları sabit olanlara suçlarının derecesine göre bir yıldan dört yıla kadar kıdem indirme cezası verilir.

d) Vazifelerine son vermek

Talebesine, okul ve meslek mensuplarına iftira eden veya ettirenlerle bir kıdem müddeti içinde iki defadan fazla on beş günlük ücret veya maaş kesilmek cezasını alan veya başkalarını vazifelerini yapmamağa teşvik ederek okulun çalışmasını aksattığı sabit olan öğretmenlerin altı aydan iki seneye kadar vazifelerine son verilir. Bu cezaya çarptırılan öğretmenler ceza gördükleri tarihten itibaren ceza müddetlerinin son ermesine kadar tekrar öğretmenliğe tayin edilemezler. Bu müddetin sonunda bunların yeniden öğretmenliğe tayinleri mümkündür.

e) Meslekten çıkarılmak

Öğretmenlik mesleğiyle ilgili işler bakımından haysiyetsizliği, iffetsizliği ve vazifesine bırakılmasına mani bir suistimal sabit olan öğretmenler bir daha meslekte ve teşkilatlarında kullanılmamak üzere meslekten çıkarılırlar. Bu durumda tasrih edilmeyen haller Memurun Kanunu hükümlerine tabidir.

Mazeretsiz olarak on beş gün içinde vazifeye başlama-yan, tatil sonunda mazereti olmadan derse başlama tarihinden bir hafta evvel işleri başında bulunmayan ve ders yılı içinde mazereti olmadan aralıksız bir hafta vazifesine devam etmeyen öğretmenler inzibati muameleye lüzum kalmadan Maarif Vekilliğince **istifa etmiş** sayılırlar. Mazeretlerin üç gün içinde bildirilmesi ve bir hafta içinde usulüne göre tevsih edilmesi şarttır. Sıhhi lüzum ölüm, doğum,

yangın gibi zaruretlere olmadıkça mazeretle ilgili izinlerin vazife mahallerinde kullanılması Mstafi sayılanlar istifa etmiş sayımlarını takip eden ders yılı başına kadar diğer bir oğretmenliğe tâyin edilemezler.

3. Sözleşmeli Oğretmenlere Disiplin Cezası Uygulanması

Sözleşmeli olarak görev yapan personele Bakanlar Kurulu'nun 06/06/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı kararı ve ekindeki "Sözleşmeli Personel alıştırılmasına İlişkin Esaslar" uyarınca sözleşme hükümlerine aykırı davranan personelin durumları kendilerine tebliğ edilir ve bu tarihten itibaren geçerli olmak üzere sözleşmeleri sona erdirilebilir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın sözleşmeli oğretmenlere ilişkin 04/07/2006 tarihli ve 2006/58 sayılı Genelgesinin Ek 1'inde bulunan hizmet sözleşmesinde, sözleşmenin fesih halleri düzenlenmiştir.

Sözleşmenin 13'üncü maddesinin (e) fıkrasında " 1702 ve 4357 sayılı Kanunlarda belirtilen ihtar ve tevbih cezasını gerektiren fiil veya hallerin dört defa, ders ücretlerinin kesilmesi ve maaş kesilmesi cezasını gerektiren fiil veya hallerin üç defa, kademe ve derece indirilmesi cezasını gerektiren fiil veya hallerin üç defa, kademe ve derece indirilmesi cezasını gerektiren fiil ile meslekten çıkarılması cezasını gerektiren fiil veya hallerin işlendiği, yapılacak disiplin soruşturması sonucunda tespit edilmesi halinde ilgili personelin sözleşmesi feshedilir" denilmektedir.

13'üncü maddenin (f) fıkrasında "657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125. maddesinde belirtilen uyarma ve kınama cezasını gerektiren fiil ve hallerin dört defa, aylıktan kesme cezası gerektiren fiil ve hallerin üç defa, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası gerektiren fiil veya hallerin bir defa işlendiği, yapılacak disiplin soruşturması sonucunda tespit edilmesi halinde ilgili personelin sözleşmesi feshedilir" şeklinde ifade edilmektedir.

Sözleşmeli oğretmenlerin disiplin cezalarında, en ağır sonuçlar doğuran sözleşmenin feshedilmesi hususu karşımıza çıkmaktadır. Bu şekilde bir yaptırımla karşılaşan sözleşmeli oğretmenin mutlaka yasal yollara başvurarak dava açmasını önermekteyiz. Bu şekilde, söz konusu fesih işleminin hukuki olup olmadığı da denetlenebilecektir.

II- DİSİPLİN CEZALARINDA SÜREÇ

1. Soruşturma

a. Soruşturma Emrini Kimler Verebilir?

Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında inceleme ve soruşturma açılması bir şikayet ile ya da amirin resen talebiyle başlatılmaktadır.

657 sayılı Kanun'un 134'üncü maddesine istinaden yürürlüğe konan Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmeliğin 16'ncı maddesine göre kurumlar disiplin amiri, üst disiplin amiri ve en üst disiplin amiri memur ve kamu görevlileri hakkında soruşturma açtırmaya ve ceza vermeye yetkilidirler.

Milli Eğitim Bakanlığı teşkilatında;

Bakan; bakanlık teşkilatı ile bağlı kuruluşlarda ve okullarda görevli tüm memurların disiplin amiri ve atamaya yetkili amiri,

Müsteşar; bakanlıktaki en üst disiplin amiri,

Vali; ildeki en üst disiplin amiri,

Kaymakam; ilçedeki en üst disiplin amiri,

Birim amirleri; hizmet birimlerinde en üst disiplin amiri,

Müdür; kurumlarda en üst disiplin amiri

olarak bu yerlerde görevli memurlar hakkında doğrudan inceleme-soruşturma yaptırmaya yetkilidir.

b. Soruşturma Açılmadan Savunma Alınarak Ceza Verilmesi

Memur veya kamu görevlisine isnat edilen bir fiilin disiplin suçu teşkil edip etmediği açılacak bir soruşturmayla anlaşılacaktır. Soruşturmanın açılmış olması o kişinin suçlu olduğu anlamına gelmemektedir. Hakkında soruşturma açılan kişi, soruşturma akabinde kusursuz bulunabilir. Bu nedenle bir memur için hayati önem taşıyan disiplin cezası verilmeden konunun etraflıca ve bağımsız bir muhakkik tarafından incelenmesi gerekmektedir.

Sadece kamu görevlisinden savunma alınarak bir ceza verilmesi hakkaniyete ve usule aykırı olacaktır.

Danıştay Kararı

Danıştay 12. Dairesi'nin 5/7/2005 tarihli ve 2002/1367 Esas, 2005/2816 sayılı kararında:

“Memura isnat edilen fiiller hakkında disiplin soruşturması yapılmaksızın doğrudan disiplin amirince savunması alınarak disiplin cezası verilmesi suretiyle tesis edilen işlemde mevzuata uyarlık yoktur.”

c. Savunma Usulü

657 sayılı Kanun’un 130’uncu maddesine göre devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Savunma istenen yemiz, kendisine yedi günden az olmamak üzere belirlenen tarihte savunmasını vermelidir. Aksi takdirde kendisine bir daha savunma hakkı tanınmayacaktır. şayet hastalık, ölüm gibi bir mazereti varsa bunu ilgili makama sunarak savunma sresinin uzatılmasını talep edebilir. Ancak bu süre uzatılmazsa savunmasını sresinde vermesini tavsiye ederiz.

Savunmada söylediğiniz ya da yazdığınız bir husus, yeni bir soruşturma ya da aleyhinize bir delilin verilmesi anlamına gelebilir. Bu nedenle savunmanızı özenle hazırlamanız gerekir.

d. Savunmalarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Savunma hazırlarken, hatta dava açarken “meseleyi bir hukukçuya anlatalım, o da bize savunma/dava dilekçesi hazırlasın” şeklinden ziyade **“olayı, detaylı bir şekilde, en ufak bir ayrıntıyı bile kaçırmadan (savunma formatında) yazıp yardımcı olacak hukukçulara yazılı olarak gönderelim, onlar bize savunmamızın/ dava dilekemizin hazırlanmasında yardımcı olsun”** formatında ele almaya dikkat etmeliyiz.

Zira uygulamada, bazı arkadaşlarımız, yaşanılan sıkıntının da tesiri ile meseleyi kaleme almaktan uzak durup, bir hukukunun “zmn tamamını” oluşturmasını beklemektedirler. Oysa unutulmamalıdır ki, kendisinden savunma istenen kişi, meselenin tüm ayrıntılarını en iyi bilen kişidir. Bu nedenle meselenin tüm boyutlarını en iyi anlatacak da odur. Meselenin tüm ayrıntısı ile yazılı anlatılması hukukçular için üzerinde verimli çalışılabilecek bir metin kabul edilmektedir. Elbette ki bu durum, daha sağlıklı bir sa-

vunma ve hatta daha sağlıklı bir dava dilekçesinin hazırlanmasını sağlayacaktır.

Savunma hazırlanırken;

- Olayın özeti savunmada anlatılmalı.
- Gereksiz açıklamalara girilmemeli.
- Sebepler dile getirilmeli.
- Varsa tanık ve deliller ortaya konulmalı.
- **Uyarma** ve **kınama** cezalarında tüm hususlar belirtilmeli.
  - Diğer cezalarda ise teknik ve usuli hatalara kesinlikle değinilmemeli.
  - “Uyarma” ve “kınama”lara karşı bir üst mercie, cezanın tebliğinden itibaren **7 gün** içinde itiraz yapılmalıdır.
  - Diğer cezalara karşı, cezanın tebliğinden itibaren **60 gün içinde dava açılmalıdır.**
    - **1702 sayılı Kanun’a göre verilmiş olan disiplin cezalarına karşı doğrudan dava açılabilir (ihtar ve tevbih dahil).**

e. Soruşturma Dosyasının Talep Edilmesi ve İncelenmesi

Savunma hazırlarken veya dava açarken mutlaka soruşturma dosyasının incelenmesi gerekir. Soruşturma dosyasında dinlenen tanık beyanları, müşteki beyanları, delil, bilirkişi incelemesi gibi hususlara karşın beyanda bulunulmalıdır. Unutulmamalıdır ki soruşturma dosyası gerek cezayı veren amir veya kurula ya da dava açılması halinde mahkemeye sunulacağından bu dosya dikkate alınarak bir karar verileceğinden içeriği hakkında mutlaka bilgi sahibi olunması gerekir. Bu bilgi ve belgeleri avukatınızla da paylaşmanızda yarar vardır.

Soruşturma dosyasını bazı kurumlar memura vermektedir. Ancak bu durum “savunma hakkının kısıtlanması” anlamına geleceğinden hukuka aykırıdır. İdare, talebinize rağmen soruşturma dosyasını size vermezse bu takdirde dilekçeyle idareye müracaat ederek yazılı şekilde talep ediniz. Yine de soruşturma dosyası incelenmezse veya bir fotokopisi verilmezse bu durumu itiraz aşamasında itiraz merciine, dava aşamasında ise mahkemeye evraklarla birlikte belirtiniz.

Takdir edilmelidir ki kişi isnat edildiği fiilleri ve suçlandığı konu ve olayları bilmeden tam olarak bir savunma yapamaz. Bu nedenle hakkınızdaki suçlamaları somut olarak öğrenmeli, tüm isnatları okumalısınız ve savunmanızda tüm bu isnatlara karşı cevap vermelisiniz. Gerektiğinde hukuk bürosundan bu konuda hukuki yardım talep edebilirsiniz.

Ceza verildi ise,

Derhal, ceza ile alakalı evrakların fotokopisi sendika hukukçularına ulaştırılmalıdır. Bununla ilgili yapılması gerekenlere ilişkin bilgi sendikamızın internet sitesinde mevcuttur.

Danıştay Kararı

Danıştay 12. Dairesi Esas No:2002/5920 ve Karar No: 2005/4029 sayılı kararında

“Davacıya isnat edilen fiilin somut olarak ortaya konulamadığından aksinin kabulü ile verilen disiplin cezasında hukuka uyarlık bulunmadığı”na hükmetmiştir.

2. Disiplin Cezalarının Etkileri

• Disiplin cezası olarak aylıktan kesme veya kademe ilerlemesini durdurma cezası verilenler valilik, büyükelçilik, müsteşar, müsteşar yardımcılığı, genel müdürlük, genel müdür yardımcılığı ve daire başkanlığı görevlerine atanamamaktadırlar. (657 S.K. Md. 132)

• Yine uyarma ve kınama cezaları da görev yeri değişikliği ve olumsuz sicil verilmesinin başlıca dayanağı olabilmektedir.

Bu nedenle disiplin ceza süreci kamu görevlisi için önemle takibi gereken bir husustur.

3. Disiplin Cezalarında Kim Hangi Cezayı Verebilir?

a. 657 sayılı Kanun'a Göre

Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından verilir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler tarafından, il disiplin kurullarının kararına dayanan hallerde valiler tarafından verilir.

Devlet memurluğundan çıkarma cezası ise amirlerin bu husustaki istekleri üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kurulu kararı ile verilir.

b. 1702 sayılı Kanun'a Göre,

İhtar Cezası Aşağıdaki Makamlar Tarafından Re'sen Verilir:

- 1) Maarif Vekili
- 2) Vali
- 3) Maarif Müdürü
- 4) Lise, Orta Mektep Ve Muallim Mektepleri Müdürleri.

Tevbih Cezası Aşağıdaki Makamlar Tarafından Re'sen Verilir;

- 1) Maarif Vekili
- 2) Vali
- 3) Maarif Müdürü

Ders cretlerinin Kesilmesi Cezası, maarif vekili, maarif müdürleri ve orta derecede mektep müdürleri tarafından her biri kendi emir ve icra salahiyeti dairesinde olarak tatbik edilir.

4. Disiplin Amirleri

Milli Eğitim Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği'ne göre bakanlık kurum ve kuruluşlarındaki disiplin amirleri ve bunların astlık-üstlük sırası belirlenmiştir.

Müstakil müdürlük kadrosu bulunmayan anaokulları ile ilkokullarda müdürlük görevini de yürüten öğretmenlerin disiplin amirliği yetkisi yoktur.

Aşağıdaki listede gösterilen st disiplin amirleri, sıralamada kendinden önce gelen amire bağlanmış olan bütün personelin aynı zamanda ilk disiplin amiri sıfatına haizdir.

st disiplin amirleri tarafından yukarıdaki aıklanđı tarzda ve ilk disiplin amiri sıfatıyla verilmiş disiplin cezalarına itiraz varsa bu amirlerin ilk disiplin amiri olan üstüne, yoksa ilgili disiplin kuruluna yapılır.

Özel kanunların disiplin amirleri ile ilgili hükümleri saklıdır.

Kadrosunun bulunduğu birimden başka bir birimde, onayla gevlendirilen personelin disiplin amirleri, fiilen gev yaptığı birimdeki disiplin amirleridir.

5. Disiplin Kurulları

a. Sendika Temsilcilerinin Disiplin Kurulları'na Katılması

21/07/2005 tarihli ve 25882 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile,

“Hakkında disiplin soruşturması yrtlen devlet memurunun yesi olduğu sendikanın temsilcisi de bu maddede belirtilen disiplin ve yüksek disiplin kurullarında yer alır. Her bir disiplin ve yüksek disiplin kurulunda gevlendirilen temsilci ilgili sendika tarafından önceden bildirilir. Bu şekilde yesi çift sayıya ulaşan kurullarda oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın kararına itibar edilir”

hükmü getirilmiştir.

Bu hükme göre sendika temsilcisinin disiplin ve yüksek disiplin kurulunda bulunmaması hali disiplin cezasının iptal sebebi olmaktadır.

• Bu düzenlemenin en büyük faydası, bu disiplin kurullarında bazı hukuka aykırı uygulama ve “sözlü savunma tutanaklarını okutmadan imzalatma” uygulamalarının önüne geçmesi hususunda olacaktır. Zira uygulamada bazı savunmaların sözlü istendiğini, istenen bu sözlü savunmanın tutanağa geçirildiğini, ancak tutanağa geçen ifadenin, ifade edilmiş bazı beyanları içermediğini ve bu ifadelerin de okunmadan imzalatıldığını görmekteyiz.

• Yapılan bu düzenleme ile disiplin kurulundaki bilinçli bir sendika temsilcisi vasıtasıyla bu tür haksızlıkların önüne zamanında geçilecektir. Sendika temsilcisi, gördüğü/tespit ettiği bir hukuksuzluğu, karara koyduracağı şerh ile kayıt altına alabilecektir. Hatta kurulda yapacağı açıklamalarla bir haksızlığın da önüne geçebilecektir.

ye arkadaşlarımızın dikkat etmesi gereken husus sendika yesi olmasına rağmen disiplin kuruluna sendika temsilcisinin katılması için bir davet yapılıp yapılmadığını

araştırmak, sendika temsilcisine bu konuda olayın aslını anlatıp aydınlatmaktır. Sendika temsilcisi de kurula katılmadan önce yeyle irtibata geçip problemin aslını öğrenmesi, mümkünse önceden dosyayı incelemesi, hukukçularla diyaloga geçerek olayın hukuki durumunu öğrenmelidir. Unutulmamalıdır ki disiplin kurulu bir kez yapılmakta olup telafisi mümkün değildir. şayet disiplin kuruluna sendika temsilcisi ağrılmamışsa bu bir iptal sebebidir. Bu nedenle idarenin bu hatası kişi lehine işlemektedir.

b. İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu

Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmeliğin 4. maddesine göre,

İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu

Valinin veya görevlendireceği bir vali yardımcısının başkanlığında,

İl Millî Eğitim Müdürü, İl Hukuk İşleri Müdürü, İlköğretim Müfettişleri Kurulu Başkanı veya Valinin görevlendireceği;

İlköğretim Okulu Müdürlüklerinden bir ye,

Orta ğretim Kurumları Müdürlüklerinden bir ye ile kurulur.

İllerde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı teşkilatta görevli ğretmen, yönetici, uzman ve uzman yardımcısı ile gezici öğretmenlerin kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili işleri hakkında karar verme yetkisi ilgili İl Millî Eğitim Disiplin Kuruluna aittir.

c. İl Disiplin Kurulu

İl Disiplin Kurulu, valinin veya görevlendireceği vali muavininin başkanlığında, Hukuk İşleri Müdürü, Defterdar, Millî Eğitim Müdürü, Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü, Tarım Orman ve Köy İşleri Müdürü, Bayındırlık ve İşkn Müdürü'nden oluşmaktadır.

d. Yüksek Disiplin Kurulu

Devlet memurluğundan çıkarma cezalarına, memur veya kamu görevlisinin bağlı bulunduğu kurumun Yüksek Disiplin Kurulları'nca karar verilir. Bu kurulun haricinde başka bir amir veya il disiplin kurulu bu çıkarma kararını veremez.

Amirlerin memurluktan çıkarma cezasına ilişkin talepleri, soruşturma dosyasının memurun bağlı bulunduğu kurumun Yüksek Disiplin Kurulu'na tevdiinden itibaren en geç 6 ay içinde karara bağlanır.

Yüksek Disiplin Kurulları kendilerine intikal eden dosyaların tetkiki sırasında gerekli gördükleri takdirde ilgilinin sicil dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidirler.

e. Ceza Verilmesini Teklif Eden Amirin Disiplin Kuruluna Katılması

Yönetmeliğin 6'ncı maddesine göre kurulların başkan ve yeleri kendilerine, eşlerine, ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımlarına, disiplin cezası verilmesini teklif ettikleri, disiplin soruşturmasını yaptıkları veya atanmasına yetkili oldukları memurlara ait işlerle ilgili kurul toplantılarına katılamazlar.

f. Disiplin Cezasına İtiraz

Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, varsa bir st disiplin amirine yoksa disiplin kurullarına yapılabilir. Aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma cezalarına karşı idarī yargı yoluna başvurulabilir.

İllerde Millī Eğitim Bakanlığı'na bağlı teşkilatta çalışan ğretmen, yönetici, uzman ve uzman yardımcısı ile gezici öğretmenlerin, kaymakam ve valilerce verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itirazları, İl Millī Eğitim Disiplin Kurulları'nca karara bağlanır.

Disiplin kurulları kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili işlerde soruşturma dosyasını aldıkları tarihten itibaren, uyarma ve kınama cezalarına karşı yapılan itirazlar ile ilgili işlerde itiraz dilekçesi ile cezaya ilişkin karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren, 30 gün içinde kararlarını verirler.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili kararlar, soruşturma dosyasına göre verilir.

g. Disiplin Cezalarını Ortadan Kaldıran Haller

- Memurun lmesi,
  - Lehe olan yeni bir düzenlemenin yapılması,
  - Cezanın değişmesi ve ceza verilecek fiilin disiplin cezası olmaktan çıkması,
  - Zamanaşımı,
  - Disiplin affının getirilmesi
- hallerinde disiplin cezaları ortadan kalkar.

h. Disiplin Cezalarının Hafifletilmesi

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir. Örneğin görev yaptığı yıllar itibariyle hakkında herhangi bir soruşturma açılmayan, sicil notları iyi olan, ceza almayan birinin aylıktan kesme cezası alması gerekirken bir alt ceza olan kınama cezası ile cezalandırılması tercih edilir. Bu konuda amirler ya da disiplin kurulu, ilgili kamu görevlisinin durumunu değerlendirerek bir karar verecektir. şayet bu husus değerlendirilmezse mahkeme bir alt dereceden ceza verilip verilmemesi gerektiği hususunu değerlendirecektir.

i. Disiplin Cezalarının Tekerrür Hali

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır.

j. Zamanaşımı Soruşturmada Zamanaşımı

Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarına karşı bir ay içinde disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde,

Memurluktan ıkarma cezasında ise altı ay içinde disiplin kovuşturmasına başlanmadığı taktirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Cezada Zamanaşımı

Disiplin soruşturması başlamış ise, bu soruşturmanın eylem tarihinden itibaren **iki yıl içinde** sonuçlandırılması gerekir.

Aksi taktirde ceza verme yetkisi kullanılamaz yani zamanaşımına uğrar.

k. Aynı Zamanda Suç Teşkil Eden Fiiller

Disiplin soruşturmasına neden olan fiil, aynı zamanda Türk Ceza Kanunu bakımından suç teşkil ediyorsa, cezai soruşturma ve kovuşturma disiplin soruşturmasından ayrı bir Şekilde devam eder. Disiplin soruşturması usulü ve neticeleri farklı cezai soruşturmanın usulü ve neticesi birbirinden farklıdır. Bu nedenle örneğin savcılığa intikal eden bir dosya hakkında disiplin soruşturmasını yürüten amir veya muhakkik, o soruşturmanın neticesini beklemeden çalışmalarını sürdürür.

yelerimizin dikkat etmesi gereken nokta, her ne kadar disiplin ve ceza soruşturmasında birbirinden farklı bir süreç işlese de her hangi birinden alınan lehe bir sonucun veya gelişmenin diğer dosyaya sunulmasıdır. Örneğin bir velinin müessir fiille yaralanması gerekçesiyle hakkında disiplin soruşturması başlatılan yemiz hakkında savcılığa yapılan Şikayet neticesinde takipsizlik kararı almışsa bunu derhal disiplin soruşturması dosyasına sunması gerekir. Bu hangi aşamada olursa olsun mutlaka yapılmalıdır. Örneğin o yemiz bu arada ceza almış olsa bile dava aşamasında bu kararı sunmasında yarar vardır.

I. Disiplin Cezasının Sicilden Silinmesi

Disiplin cezası alan memurun, uyarma ve kınama cezası için 5 yıl, diğer cezalar için 10 yıl içerisinde yeni bir ceza almamış olması,

Memurun davranışlarını düzeltmiş olması gerekir.

m. Görevden Ayrılanlara Ceza Verilmesi

Mevzuatta açık hüküm olmamasına rağmen Danıştay kararları neticesinde uygulamada görevden ayrılanlar için de disiplin cezası verilmektedir.

Burada da memurun, memuriyeti esnasındaki suçundan dolayı savunması alınarak cezanın tebliği zorunludur.

İstifa, emeklilik gibi nedenlerle görevinden ayrılrsa da memur tekrar görevine dönebileceğinden ve suçun memuriyet esnasında işlenmiş olmasından dolayı mahkeme kararları disiplin cezası verilebileceği yönündedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI PERSONELİ

I- YÜKSEKÖĞRETİMLE İLGİLİ TANIMLAR

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na göre ilgili kavramların tarifleri şu şekildedir:

Yükseköğretim: Milli eğitim sistemi içinde, ortaöğretim dayalı, en az dört yarı yılı kapsayan her kademedeki eğitim - öğretimin tümüdür.

Üst Kuruluşlar: Yükseköğretim Kurulu ve Üniversitelerarası Kuruldur.

Yükseköğretim Kurumları: Üniversite ile yüksek teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarıdır.

Yüksek teknoloji enstitüsü, özellikle teknoloji alanlarında yüksek düzeyde araştırma, eğitim - öğretim, üretim, yayın ve danışmanlık yapan, kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip bir yükseköğretim kurumudur.

Üniversite: Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur.

Fakülte: Yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumudur.

Enstitü: Üniversitelerde ve fakültelerde birden fazla benzer ve ilgili bilim dallarında lisans üstü, eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan bir yükseköğretim kurumudur.

Yüksekokul: Belirli bir mesleğe yönelik eğitim öğretime ağırlık veren bir yükseköğretim kurumudur.

Meslek Yüksekokulu: Belirli mesleklere yönelik ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan dört yarı yıllık eğitim-öğretim sürdüren bir yükseköğretim kurumudur.

Uygulama ve Araştırma Merkezi: Yükseköğretim kurumlarında eğitim öğretimin desteklenmesi amacıyla çeşitli alanların uygulama ihtiyaı ve bazı meslek dallarının hazırlık ve destek faaliyetleri için eğitim-ğretim, uygulama ve araştırmaların srdrldđđ bir yükseköğretim kurumudur.

Bölüm: Amaç, kapsam ve nitelik yönünden bir bütün teşkil eden, birbirini tamamlayan veya birbirine yakın anabilim ve anasanat dallarından oluşan; fakültelerin ve yüksekokulların eğitim - ğretim, bilimsel araştırma ve uygulama birimidir. Anabilim dalı ve anasanat dalları bilim ve sanat dallarından oluşur. Yükseköğretimdeki çeşitli birimlerin ortak derslerini vermek üzere rektörlüğe bağlı bölümler de kurulabilir.

Öğretim Elemanları: Yükseköğretim kurumlarında görevli ğretim yeleri, ğretim görevlileri, okutmanlar ile ğretim yardımcılardır.

Öğretim yeleri: Yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doentlerdir.

(1) Profesör: En yüksek düzeydeki akademik unvana sahip kişidir.

(2) Doçent: Doçentlik sınavını başarmış akademik unvana sahip kişidir.

(3) Yardımcı Doçent: Doktora çalışmalarını başarı ile tamamlamış, tıpta uzmanlık veya belli sanat dallarında yeterlik belge ve yetkisini kazanmış, ilk kademedeki akademik unvana sahip kişidir.

Öğretim Görevlisi: Ders vermek ve uygulama yaptırma ile yükümlü bir ğretim elemanıdır.

Okutman: Eğitim - ğretim süresince çeşitli ğretim programlarında ortak zorunlu ders olarak belirlenen dersleri okutan veya uygulayan ğretim elemanıdır.

Öğretim Yardımcıları: Yükseköğretim kurumlarında, belirli süreler için görevlendirilen, araştırma görevlileri, uzmanlar, çeviriciler ve eğitim - ğretim planlamacılarıdır.

n Lisans: Ortaöğretime dayalı, en az dört yarı yıllık bir programı kapsayan ara insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretimdir.

Lisans: Ortaöğretime dayalı, en az sekiz yarı yıllık bir programı kapsayan bir yükseköğretimdir.

Lisans Üstü: Yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimini kapsar ve aşağıdaki kademele-re ayrılır.

(1) Yüksek Lisans: (Bilim uzmanlığı, yüksek mühendislik, yüksek mimarlık, mastır): Bir lisans öğretimine dayalı, eğitim - öğretim ve araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir.

(2) Doktora: Lisansa dayalı en az altı veya yüksek lisans veya eczacılık veya fen fakóltesi mezunlarınca Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlığa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve orijinal bir araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir.

(3) Tıpta Uzmanlık: Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre yürütölen ve tıp doktorlarına belirli alanlarda özel yetenek ve yetki sağlamayı amaçlayan bir yükseköğretimdir.

(4) Sanatta Yeterlik: Lisansa dayalı en az altı, yüksek lisansa dayalı en az dört yarıyıllık programı kapsayan ve orijinal bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora düzeyinde lisans üstü bir yükseköğretim eşdeğeridir.

Yükseköğretim Eğitim Türleri: Yükseköğretimde eğitim - öğretim türleri örgün, açık, dışarıdan (ekstern) ve yaygın eğitimidir.

(1) Örgün Eğitim: Öğrencilerin, eğitim - öğretim süresince ders ve uygulamalara devam etme zorunluluğunda oldukları bir eğitim - öğretim türüdür.

(2) Açık Eğitim: Öğrencilere radyo, televizyon ve eğitim araçları vasıtasıyla yapılan bir eğitim - öğretim türüdür.

(3) Dışarıdan Eğitim (Ekstern Eğitim):

Yükseköğretimin belirli dallarında, devam zorunluluğu olmaksızın sadece yarıyıl içi ve sonu sınavlarına katılma zorunluluğu bulunan bir eğitim - öğretim türüdür. Bu eğitimi izleyen öğrenciler ortak zorunlu dersler ile gerekli görölen bazı dersleri, ilgili yükseköğretim kurumlarınca mesai

saatleri dışındaki uygun saatlerde düzenlenecek derslerde alırlar.

(4) Yaygın Eğitim: Toplumun her kesimine ve değişik alanlarda bilgi ve beceri kazandırma amacı güden bir eğitim - ğretim türüdür.

Mesleki ve Teknik Eğitim Bölgesi: Bir veya daha fazla meslek yüksekokulu ile ğretim programları bütünlüğü ve devamlılığı içinde ilişkilendirilmiş mesleki ve teknik orta ğretim kurumlarından oluşan eğitim bölgesidir.

II- AKADEMİK KADRO VE PERSONEL DİSİPLİN HUKUKU

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 65'inci maddesinin (a) fıkrasının (d) bendine göre "**ğretim elemanları, memur ve diğer personel ile öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkili ve çalışması ile ilgili hususların,**" Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenleneceği ifade edilmiştir.

Kanundaki bu düzenlemeye istinaden "**Yükseköğretim Kurumları Yönetici, ğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği**" 21/08/1982 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu bölümde "**disiplin yönetmeliği**" olarak zikredildiğinde "Yükseköğretim Kurumları Yönetici, ğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği" anlaşılacaktır.

➤ **Disiplin Yönetmeliği Kimlere Uygulanacaktır?**

Yükseköğretim st kuruluşları olan Yükseköğretim Kurulu ve niversitelerarası Kurulunun, niversiteler, faklterler, enstitüler, yüksekokulların, **yönetici, ğretim elemanları, memur ve diğer personelin** disiplin soruşturması, görevden uzaklaştırma ve itiraz usulleri bu yönetmeliğe göre uygulanacaktır.

➤ **Disiplin Soruşturması Aşamasında Karşılaşacağımız Deyimlerin Anlamı Nelerdir?**

Atamaya Yetkili Amir: Yükseköğretim Kurulu Başkanını, niversitelerarası Kurul Başkanını, Rektör, Dekan, Yüksekokul ve Enstitü Müdürü,

Üniversite Yöneticisi: Rektör, Dekan, Enstitü Müdürü, Yüksekokul Müdürü ile Bölüm, Anabilim Dalı ve Ana Sanat Dalı Başkanı,

Disiplin Amiri: Yükseköğretim Kurulu Başkanını, Rektör, Dekan, Enstitü Müdürü, Yüksekokul Müdürü, st Kuruluşlar ile niversiteler Genel Sekreterleri ve birim sekreterleri,

Öğretim Elemanı: Yükseköğretim kurumlarında görevli ğretim yeleri ile ğretim yardımcıları,

Memur: Yükseköğretim st kuruluşlarında ve yükseköğretim kurumlarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanun'una tabi olarak çalıştırılan personeli,

Diğer Personel: Yükseköğretim st kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarında sözleşmeli veya geçici olarak çalıştırılan görevlileri,

Yükseköğretim st Kuruluşları: Yükseköğretim Kurulu ile niversitelerarası Kurulu,

Yükseköğretim Kurumları: Üniversiteler, fakülteler, enstitüler ve yüksek okulları,

Yüksek Disiplin Kurulu: Yükseköğretim Yürütme Kurulunu, Yükseköğretim Kurulu yelerinin, rektörlerin ve dekanların disiplin işlerinde Genel Kurulu.

Disiplin Kurulları:

Yükseköğretim Kurulunda: Genel Sekreterin başkanlığında 1. Hukuk Müşaviri, Personel, Araştırma-Planlama, Koordinasyon ile İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlarından teşekkül eden kurulu,

niversitelerarası Kurulda: Genel Sekreterin başkanlığında Hukuk Müşaviri ile Personel Müdürü ve iki uzmandan teşekkül eden kurulu,

Yükseköğretim Kurumlarında: Bu kurumların yönetim kurullarını ifade etmektedir.

III- DİSİPLİN CEZALARI

Disiplin Yönetmeliğinde düzenlenen disiplin cezaları şunlardır:

Uyarma: Görevde ve davranışta daha dikkatli olunması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir,

Kınama: Görevde ve davranışta kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir,

Yönetim görevinden ayırma: Rektörlük, dekanlık, enstitü müdürlüğü, yüksekokul müdürlüğü, bölüm başkan-

liğı, anabilim dalı başkanlığı, ana sanat dalı başkanlığı, bilim dalı başkanlığı veya sanat dalı başkanlığı görevinden ayırmaktır,

Aylıktan kesme: Brüt aylıkları 1/30-1/8 arasında kesinti yapılmasıdır,

Kademe ilerlemesinin durdurulması: Bulunulan kademedeki ilerlemenin fiilin ağırlık derecesine göre 1-3 yıl durdurulmasıdır,

Görevinden çekilmiş sayma: Görevde ilişkinin istekle olmuşçasına kesilmesidir,

Üniversite ğretim mesleğinden ıkarma: Devlet veya vakıf yükseköğretim kurumunda ğretim elemanı veya yardımcısı olarak akademik bir kadroya bir daha alınmamak üzere niversite ğretim mesleğinden çıkarmadır.

Kamu görevinden ıkarma: Genel ve katma bteli idareler, il özel idareleri, belediyeler, il özel idareleri ile belediyelerin kurdukları birlikler, döner sermayeli kuruluşlar, fonlar, kefalet sandıkları gibi kamu kurum ve kuruluşlarına memur olarak bir daha alınmamak üzere görevden çıkarmadır.

1. Uyarma Cezası

Yükseköğretim Kurumları Yönetici, ğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nde disiplin cezaları içerisinde ilk olarak uyarma cezası yer almaktadır. İliğili Yönetmeliğin 4. maddesi 657 sayılı Kanun'la paralel olarak uyarma cezasını görevde ve davranışta daha dikkatli olunması gerektiğinin yazı ile bildirilmesi şeklinde tanım lamıştır.

Disiplin Yönetmeliği'nin 5. Maddesine Göre Uyarma Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller:

i. Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, göreve ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,

ii. Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terk etmek,

- iii. Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,
- iv. Usulsüz müracaat veya Őikâyette bulunmak,
- v. Taşıdığı sıfatın gerektirdiği vakara yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
- vi. Gevine ve iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,
- vii. Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak
- viii. Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak,
- ix. Öğrencilerle olan ilişkilerinde, devlet memurluğu ve ğretim elemanı saygınlığına aykırı davranışlarda bulunmak,
- x. Üniversite organlarında yapılan konuşmaları, alınan kararları, özel bir maksada dayalı olmaksızın, yetkili olmadığı halde organ dışına sızdırmak veya yaymak (Kanuni nedenlerle resmi mercilere yapılacak başvurular bu hükmün dışındadır.)
- xi. Kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre yetkili olan organlarca sorulacak hususları haklı bir sebep olmaksızın zamanında cevaplandırmamak.
- xii. Çalışma saatleri içinde görevi dışında başka işlerle meşgul olmak,
- xiii. Maiyetindeki elemanların yetiştirilmelerine zen göstermemektir.

2. Kınama Cezası

Disiplin Yönetmeliği'nin 6. Maddesine Göre Kınama Cezası Gerektiren Fiil ve Haller:

- i. Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,
- ii. Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen süre- de kurumuna bildirmemek,

iii. Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,

iv. Hizmet dışında, resmi sıfatın gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

v. Devlete veya döner sermayeye ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,

vi. Kuruma ait resmi belge, araç gereç ve benzeri eşya ile yerine konması mümkün olmayan bilimsel doküman veya kitabı kaybetmek,

vii. İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele, iş sahiplerine veya öğrencilere kötü muamelede bulunmak,

viii. İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,

ix. Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret resim ve benzeri Őekiller çizmek veya yapmak,

x. Yükseköğretim kurumlarında hizmetlerin kurallara uygun olarak yürütülmesi bakımından, yetkili makamlarca alınan kararlara, verilen emir ve talimatlara, 657 sayılı Kanun'un 2670 sayılı Kanun'la değişik 11'inci maddesinde gösterilen haller hariç olmak üzere itiraz etmek,

xi. Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,

xii. Kurumların huzur, skn veya çalışma düzenini bozmak,

xiii. Üniversiteye veya bağlı birimlerine bildirilmesi gereken hal ve durumları eksik veya yanlış bildirmek veya hiç bildirmemek,

xiv. Bağlı veya görevli olduğu fakülte, enstitü veya yüksekokul öğrencilerine ücret karşılığı özel ders vermek,

xv. Yetkili bulunmadığı halde, niversite organlarında yapılan konuşmaları, alınan kararları, özel bir maksada dayalı olmaksızın, resmi merciler hariç, organ dışına yayarak veya sızdırarak organ veya üyelerin leh veya aleyhinde davranışlara yol açmaktır.

3. Yönetim Görevinden Ayırma

Disiplin Yönetmeliği'nin 7. Maddesine Göre Yönetim Görevinden Ayırma Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller:

i. Yönetimi altında bulunan kurumdan veya bununla ilgisi olan bir teşebbüsten doğrudan doğruya veya aracı eliyle, her ne ad altında olursa olsun mevzuat dışı herhangi bir menfaat sağlamak,

ii. Bir üst yönetici veya kurulun kanun, tüzük veya yönetmeliklere uygun karar veya emirlerini yerine getirmemek veya bunlara uymamak,

iii. Yönetimi ile sorumlu olduğu yerde verimli veya huzurlu çalışmayı sağlamak için gerekli önlemleri almamak veya huzuru bozacak hareketlere göz yummak veya bu çeşit hareketleri tahrik, teşvik etmek veya desteklemek,

iv. Yönetimi ile birinci derecede sorumlu olduğu yerdeki makam veya resmi hizmete mahsus taşıtı yasal sınırlar dışında kullanmak, kullandırmak veya kullanılmasına göz yummak,

v. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 42'nci maddesi ve ilgili yönetmeliklere göre yıl sonunda verilmesi gereken çalışma raporunu haklı bir sebep olmaksızın vermemekte direnmek veya kanunun öngördüğu denetim işlerini yapmamak,

vi. Yazılı uyarıya rağmen kurulları toplamamak,

vii. Yönetimi ile sorumlu olduğu birimin idaresinde ihmalde bulunmak veya mevzuatın verdiği görevleri gereğince yerine getirmemek,

4. Aylıktan Kesme

Disiplin Yönetmeliği'nin 8. Maddesine Göre Aylıktan Kesme Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller:

i. Kasıtlı olarak verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak veya hor kullanmak,

ii. Özürsüz olarak en çok iki gün göreve gelmemek, kısmi statüde bulunan öğretim üyesi için kesintisiz en çok sekiz saat devamsızlık göstermek,

iii. Devlete veya doner sermayeye ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,

iv. Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,

v. Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,

vi. Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,

vii. İkamet ettiği ilin hudutlarını izinsiz terk etmek,

viii. Toplu müracaat veya şikâyet etmek,

ix. Hizmet içinde taşıdığı resmi sıfatın gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

x. Bilimsel ihtisası ile ilgili olmayan yasaklanmış her türlü yayını görev mahallinde bulundurmak,

xi. Yetkili bulunmadığı halde, niversite organlarında yapılan konuşmaları, alınan kararları, organ veya üyeler lehinde veya aleyhinde davranışlara yol açmak maksadıyla, resmi makamlar hariç organ dışına sızdırmak veya yaymak,

xii. Görevi sebebiyle bağlı olduğu herhangi bir teşebbüsten veya görev sebebiyle denetim altında bulunan herhangi bir kuruluştan doğrudan doğruya veya dolaylı olarak mevzuat dışı herhangi bir menfaat sağlamaya teşebbüs etmek,

xiii. Üniversite yöneticisinin emri veya izni ile asılmış duyuruları, program ve benzerlerini koparmak, yırtmak, değiştirmek, karalamak veya kirletmek,

xiv. Görevi gereği verilen belgelerde tahrifat yapmak, tahrif edilmiş belgeleri kullanmak veya başkalarına kullandırmak,

xv. Üniversite ve bağlı birimlerin sınırları içinde herhangi bir yeri yetkili merciin izni olmadan hizmetin amaçları dışında kullanmak veya kullanılmasına yardımcı olmak,

xvi. Devlete veya doner sermayeye ait motorlu taşıt araçlarını özel işlerde kullanmak,

xvii. ağrıldığı veya görevlendirildiği toplantılara kabul edilir bir özrü olmaksızın katılmamak.

5. Kademe İlerlemesinin Durdurulması

Disiplin Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesine göre kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller:

- i. Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,
- ii. İzinsiz veya kurumlarca kabul edilen özrü olmaksızın kesintisiz 3-9 gün veya kısmi statüde bulunan öğretim üyeleri için 12-36 saat devamsızlık göstermek,
- iii. Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,
- iv. Amirine ve maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,
- v. Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplandı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz "kullanmak veya kullandırmak,
- vi. Gerçeğe aykırı rapor veya belge düzenlemek,
- vii. Bilimsel tartışma ve açıklamalar dışında, yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına resmi konularda bilgi veya demeç vermek,
- viii. Ticaret yapmak veya kısmi statüde bulunanlara 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun tanıdığı imkanlar dışında devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirci faaliyetlerde bulunmak,
- ix. Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,
- x. Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,
- xi. Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,
- xii. Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,
- xiii. Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,
- xiv. Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak,
- xv. Görevle ilgili resmi belge araç ve gereçleri, laboratuvar malzemesini görevin sona ermesine ve kurumca

yazı ile istenmesine rağmen geri vermemek veya devir teslim işlemine zamanında yapmamak,

xvi. Doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemek ve görev sırasında olmasa dahi menfaat sağlamak amacıyla hediye kabul etmek veya iş sahiplerinden veya öğrenciden borç istemek veya almak,

xvii. Yükseköğretim törenlerinin programlarını ihlal edecek hareketlerde bulunmak veya bu hareketlere başkalarını teşvik veya tahrik etmek,

xviii. Üniversite içinde yetkililerden izin almadan görevle ilgili olmayan iln yapıştırmak veya teşvikte bulunmak,

xix. Siyasal ve ideolojik amaçlar dışında olan boykot, işgal, işi yavaşlatma gibi eylemlere teşebbüs etmek veya kamu hizmetlerini aksatacak davranışlarda bulunmak,

xx. Üniversite yöneticilerinden izin almadan yerinde toplantı yapmak, nutuk söylemek veya konferans, konser, temsil, tören, açık oturum ve benzeri faaliyetler düzenlemek,

xxi. Cebir ve şiddet kullanarak görevlileri, öğrencileri iş yeri dışına çıkartmak, görev yapılmasına engel olmak veya öğrencileri bu tür davranışlara teşvik etmek veya zorlamak.

Disiplin yönetmeliğinin 13'üncü maddesi ile; "yönetici, ğretim elemanı, memur veya diğer personelin bulunduğu maaş derece ve kademesi itibariyle hakkında kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanmasının mümkün olmadığı hallerde, fiilin ağırlık derecesine göre brüt aylıklarının ¼' - ½'si kesilir ve tekerrüründe görevlerine son verilir" şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Aynı yönetmeliğin 14'üncü maddesinde ise, "kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını alan ğretim elemanı, yönetici, memur ve diğer personelin bulunduğu derece ve kademedeki ilerlemesi ceza süresi kadar durdurulmakla beraber, ğretim elemanının akademik yükselme ve atanması ile ilgili işlemler de ceza süresince durdurulur ve mecburi bekleme sresinden düşürülür. Memurlar bu süre içerisinde yarışma sınav ve seçmelerine giremezler" şeklinde bir düzenleme yapılmıştır.

6. Görevinden ekilmiş Sayma

Disiplin yönetmeliğinin 10'uncu maddesine göre görevden çekilmiş sayma cezasını gerektiren fiil ve haller:

i. Kamu yararına olan dernekler dışında, rektörün yazılı izni olmadan, herhangi bir derneğe ye olmak,

ii. İzensiz veya geçerli bir mazereti olmaksızın tayin edildiği göreve 15 gün içinde başlamamak,

iii. İzensiz veya kurumca kabul edilen mazereti olmaksızın görevi kesintisiz 10 gün terk etmek, kısmi statüde bulunanlar için ise kesintisiz 40 saat veya daha fazla göreve devamsızlık göstermek,

iv. Üyesi bulunduğu kurul toplantılarına izinsiz ve özürsüz ardarda iki defa veya bir yıl içerisinde toplam üç defa katılmamaktır.

7. Üniversite ğretim Mesleğinden ıkarma ve Kamu Görevinden ıkarma Cezası

Disiplin Yönetmeliği'nin 11'inci maddesine göre aşağıdaki disiplin suçlarından (a) bendinde yer alanları işleyenlere niversite ğretim mesleğinden çıkarma cezası, (b) bendinde yer alanları işleyenlere kamu görevinden çıkarma cezası verilir. Kamu görevinden çıkarma cezası alanlar niversite ğretim mesleğinden de çıkarılmış olurlar.

a. Üniversite ğretim Mesleğinden ıkarma Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller:

i. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu veya diğer kanunlarda yer alan hükümler uyarınca çalışmalarına yükseköğretim kurum ve st kuruluşunun yetkili organlarınca izin verilenler hariç, yükseköğretim kurumlarından başka yerde ücretli veya ücretsiz resmi veya özel bir iş görmek, ek görev almak veya serbest meslek icra etmek,

ii. Ders, seminer, konferans, laboratuvar, grafik çalışma, sınav gibi ğretim çalışmalarının yapılmasına engel olmak veya bu maksatla yapılacak hareketlere her ne suretle olursa olsun iştirak etmek,

iii. Bir başkasının bilimsel eserinin veya çalışmasının tümünü veya bir kısmını kaynak belirtmeden kendi eseri gibi göstermektir.

b. Kamu Görevinden ıkarma Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller:

i. Cumhuriyetin niteliklerinden herhangi birini değiştirmeye veya ortadan kaldırmaya yönelik eylem yapmak, ideolojik, siyasi, yıkıcı, bölücü amaçlarla eylemlerde bulunmak veya bu eylemleri desteklemek suretiyle kurumların huzur, sükun ve çalışma düzenini bozmak; boykot, işgal, engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak ya da bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek, yardımda bulunmak,

ii. Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları iş yerine veya iş yerindeki eşya üzerine yazmak, resmetmek ve asmak, teşhir etmek veya sözlü ideolojik propaganda yapmak,

iii. İzensiz veya kurumlarınca kabul edilebilir özrü olmaksızın bir yıl içinde toplam olarak devamlı statüde olanlar için 20 gün göreve gelmemek, kısmi statüde olanlar için 80 saat devamsızlık göstermek,

iv. Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerinin verdiği görev veya emirleri yerine getirmemek,

v. Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşlarına veya öğrencilere fiili tecavüzde bulunmak,

vi. Kamu hizmeti veya ğretim elemanı sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,

vii. Yetki almadan gizli belgeleri açıklamak,

viii. Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,

ix. Yurt dışında devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,

x. 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanun'a aykırı fiilleri işlemek,

xi. Kanun dışı kuruluşlara ye olmak, bu kuruluşlarda faaliyet yapmak veya yardımda bulunmak,

xii. Yükseköğretim kurumlarının çalışmalarını sekteye uğratacak nitelikte bir disiplin suuna niversite öğrencilerini veya mensuplarını teşvik veya tahrik etmek,

xiii. Uyuşturucu madde kullanmak,

xiv. İş yerinde veya bağlı yerlerde, arama, herhangi bir kimsenin eşyasına el koyma, bilerek postalarını açma ve benzeri eylemleri düzenlemek, başkalarını bu yolda kışkırtmak veya bu gibi eylemlerde görev almak,

xv. Tehditle bir kimseyi veya grubu suç sayılan bir eylemi düzenlemeye veya böyle bir eyleme katılmaya yahut yalan beyanda bulunmaya veya yalan delil göstermeye veya suçu yüklenmeye zorlamak veya zorlamaya kışkırtmak.

xvi. Haksız edindiği mal varlığını gizlemek ve kurumu yanılmak amacıyla mal beyanında bulunmamak ya da aynı amaçla gerçeğe aykırı mal beyanında bulunmak, haksız mal edinmek, mal varlığı ile geliri arasında uygunsuzluk olması halinde mal varlığının kaynağını açıklayamamak.

IV- DİSİPLİN SORUŞTURMASI

1. Soruşturmaya Yetkili Amir

Disiplin suçunu soruşturmaya yetkili amir, sıralı disiplin amirleridir. Disiplin amiri, disiplin suçu hakkında bizzat veya bilvasita bilgi sahibi olduğunda soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruŐturmacı tayini sureti ile de yaptırabilir. Yükseköğretim Kurulu Başkanı, st kuruluşlar ile bütün yükseköğretim kurumlarının; rektör, bütün niversitenin, dekan, bütün fakültenin; enstitü veya yüksekokul müdürü, bütün enstitü veya yüksekokulun her kademesindeki görevlilerin disiplin amiri olup bunlar hakkında resen disiplin soruşturması açabilir veya açtırabilir. Bölüm başkanı; anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalları başkanları görev alanları ile ilgili disiplin soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirine yaparlar. Bu talep gecikilmeden uygulanmaya konulur.

Öğretim elemanlarından soruŐturmacı tayin edilmesi halinde, bunların sanığın akademik unvanına veya daha st akademik unvana sahip olmaları şarttır. Yöneticiler hakkındaki soruŐturmalarda nvan eşitliği veya stlğ aranır.

st disiplin amirinin soruşturma atığı veya açtırdığı disiplin olayında alt disiplin amiri ayrıca soruşturma yapamaz veya yaptıramaz. Daha önce açılmış soruşturma varsa bunlar st amirin atığı veya açtırdığı soruşturma dosyası ile birleştirilir.

Rektörler hakkında soruşturma açılması Yükseköğretim Kurulu Başkanı'nın kararı ile olur. Bu soruşturma Yükseköğretim Denetleme Kurulu üyeleri tarafından yapılır. Rektörler hakkında uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından verilir. Diğer cezalar için Yüksek Disiplin Kurulu'nun kararı şarttır.

Soruşturmanın, soruşturmacı tayini suretiyle yapılması halinde, soruşturma kararı gecikilmeksizin soruşturmacıya bildirilir. Soruşturmacı, soruşturmayı kararın kendisine tebliğinden itibaren iki ay içerisinde bitirir. Bu süre içerisinde soruşturma bitirilmiyor ise soruşturmacı, gerekçeli olarak ek süre talebinde bulunur. Disiplin amiri, ek süre vermesi halinde, durumu bir üst disiplin amirine bilgi olarak sunar.

2. Soruşturma Aşamasında Kamu Görevlisi Tanık Dinletebilir mi?

Soruşturma aşamasında hakkında soruşturma yapılan kamu görevlisi iddialarla ilgili tanık dinletebileceği gibi, keşif yapılmasını da talep edebilir. Soruşturmacı gerektiğinde bilirkişiye başvurabilir. Soruşturmacı hakkında soruşturma yapılan kamu görevlisinin ve tanıkların ifadelerini yazılı olarak tutanak altına alır.

Yükseköğretim Kurumları'nın bütün personeli veya diğer kamu veya özel kuruluş yetkilileri disiplin soruşturmacılarının istedikleri her türlü bilgi, dosya ve başka belgeleri hiçbir gecikmeye mahal bırakmaksızın vermeye ve istenecek yardımları yerine getirmeye mecburdurlar.

3. Savunma Hakkı

Anayasal bir hak olan "savunmasız ceza olmaz" ilkesi gereğince savunma alınmadan bir kamu görevlisine disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın veya disiplin kurulunun yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içerisinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayanlar savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar. Hakkında soruşturma açılan kamu görevlisine gönderilen yazıda, hakkın da disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.

4. Soruşturma Raporu

Soruşturma sona erince bir rapor düzenlenir. Rapor-
da soruşturma onayı, soruşturmaya başlama tarihi, so-
ruşturulanın kimliği, resmi sıfatı, suç konuları, soruşturma-
nın safhaları, deliller ve alınan savunma özetlenir. Her suç
maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek delillere göre suçun sabit
olup olmadığı tartışılır; uygulanacak ceza teklif edilir. Var-
sa belge asıl veya suretleri bir dizi pusulasına bağlanar-
ak rapora eklenir. Rapor gecikilmeden onay merciine tev-
di edilir.

Soruşturma açılması mutlaka bir ceza verileceği an-
lamına gelmemektedir. Soruşturmacı yaptığı soruşturma
neticesinde kamu görevlisinin suçsuz olduğunu, isnatların
asılsız olduğunu da raporuna yazabilecektir. Soruşturma
yapılması mutlaka kamu görevlisinin kusurlu olduğu anla-
mı taşımamalıdır. Soruşturmayı yapanların da tarafsız ve
nyargısız bir şekilde soruşturmayı yürütmesi gerekme-
ktedir. Ancak uygulamada maalesef soruşturmaya maruz
kalan kamu görevlisini peşinen suçlu kabul eden yakla-
şımlarla da üzülerek karşılaştığımızı ifade etmeliyiz.

5. Zamaņařımı

Disiplin Yönetmeliği'nde sayılan disiplin suçu niteliğin-
deki fiil ve halleri işleyenler hakkında bu fiil ve hallerin iş-
lenildiğinin soruşturmaya yetkili amirlerce öğrenildiği tarihten
itibaren;

i. Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerle-
mesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin so-
ruşturmasına,

ii. Memurluktan ıkarma cezasında altı ay içinde disiplin
kovuşturmasına,

iii. Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi
zamaņařımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten
itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği
takdirde ceza verme yetkisi zaman aşımına uğrar.

6. Kamu Görevlisinin Görevini Değiştirmesi Disip- lin Soruşturmasını Sona Erdirir mi?

Disiplin Yönetmeliği'nin 21'inci maddesine göre, di-
siplin cezasına konu olan fiiller gerçekleştikten sonra ilgili

personelin kurum değiştirmesi, kurumundan ayrılması hal-lerinde de disiplin soruşturmasına başlanır, başlayan so-ruşturma devam ettirilir.

V- GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA

Görevden uzaklaştırma, devlet kamu hizmetinin gerek-tirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görü-lecek personel hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. Görev-den uzaklaştırma tedbiri soruşturmanın herhangi bir saf-hasında alınabilir.

Atamaya yetkili amirler, görevden uzaklaştırmaya karar vermeye de yetkilidir.

Rektörlerin görevden uzaklaştırılabilmesi için Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun kararı şarttır. Bütün görev-den uzaklaştırma kararları atamaya yetkili amirlere ve Yükseköğretim Kurulu'na bildirilir.

Görevinden uzaklaştırılanlar hakkında görevden uzak-laştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlan-ması şarttır.

Görevden uzaklaştırma işleminden sonra süresi içinde soruşturmaya başlamayan; bu işlemi keyfi olarak veya ga-raz ya da kini dolayısı ile yaptığı, yaptırılan soruşturma so-nunda anlaşılan yetkililer, hukuki, mali ve cezai sorumluluğ-a tabidirler.

Bu nedenle mağdur edilen kamu görevlisi, kendisi-ni görevden haksız yere uzaklaştıran yetkili hakkında tazminat davası açabilir, görevden uzaklaştırılması ne-deniyile uğradığı maddi zararı talep edebilir, Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunabilir.

1. Göreve Tekrar Başlatılmanın Zorunlu Olduğu Haller

Görevden uzaklaştırma tedbiri alınmakla beraber, so-ruşturma sonunda yetkili makam veya mercilerce hakkın-da üniversite öğretim mesleğinden veya kamu görevinden çıkarılmadan başka bir disiplin cezası verilenlerle, ceza kararından evvel haklarındaki disiplin kovuşturması af ile kaldırılanlar, bu kararların kesinleşmesi üzerine veya ted-birin üç ay sürmesi halinde derhal göreve iade edilirler.

2. Görevden Uzaklaştırılanların Hakları

Görevden uzaklaştırılanlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu gibiler kanunların öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

Göreve başlatılmanın zorunlu olduğu hallerde, bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu srenin dereceye yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini açan kısmı, st dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak ve akademik yükselme için gerekli bekleme sresinden sayılmak suretiyle değerlendirilir.

3. Tedbirin Kaldırılması

Soruşturma sonucunda niversite ğretim mesleğinden veya kamu görevinden çıkarılma cezası teklifinden başka bir teklifin önerilmesi halinde görevden uzaklaştırılanlar derhal görevine başlatılır. Buna aykırı davranan yetkililerin yukarıda da açıklandığı üzere idari, mali ve cezai sorumlulukları mevcuttur.

4. Yetkili Amir, Hakkında Soruşturma Açılan Personeli Görevden Uzaklaştırmak Zorunda mıdır?

Görevden uzaklaştırma bir tedbir olduğundan bu tedbirin istisnai olarak uygulanması gerekir. Aksi takdirde keyfi ve şahsi nedenlerle personeli görevden uzaklaştıran kişinin hukuki ve cezai sorumluluğu doğacaktır.

Bu nedenle disiplin yönetmeliğinin 32'nci maddesinde de düzenlendiği gibi, hakkında soruşturma yapılan personelin soruştırmaya neden olan fiilleri, hizmetin devamına engel olmadığı hallerde kaldırılabilir. Amir bu takdir hakkını kişisel ve subjektif değil, objektif şekilde kullanmalı, takdir hakkını kötüye kullanmamalıdır.

VI- DİSİPLİN CEZALARININ UYGULANMASI

1. Disiplin Cezasını Vermeye Kimler Yetkilidir?

i. Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından verilir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, görevlinin bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındık-

tan sonra atamaya yetkili amirler tarafından, dekanlar için ise, bu ceza disiplin amirinin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararı ile verilir.

ii. Görevinden çekilmiş sayma ve yönetim görevinden ayırma cezaları, Disiplin Kurulu kararı alındıktan sonra atamaya yetkili amirler tarafından, dekanlar için bu cezalar disiplin amirinin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararı ile verilir.

i. Üniversite ğretim mesleğinden veya kamu görevinden çıkarma cezası disiplin amirlerinin bu yoldaki isteği üzerine, Yüksek Disiplin Kurulu kararı ile verilir.

2. Disiplin Kurulları

Disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların görüşülmesinde doçent ve yardımcı doçentler, doentlerle ilgili hususların görüşülmesinde yardımcı doçentler ve kendileri ile ilgili hususların görüşülmesinde ilgili üyeler görüşmelerine katılamazlar. Bu sebeple Kurulun teşekkül edememesi halinde bir st kurul görevlidir. Değişik dereceli kimselelerin bir arada suç işlemeleri halinde soruşturma usulü ve görevli disiplin kurulu st dereceli sanığa göre tayin edilir.

Disiplin Kurulu ve Yüksek Disiplin Kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder. Red halinde atamaya yetkili amirler başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.

3. Disiplin Kurullarının Karar Verme Süresi

Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.

Üniversite ğretim mesleğinden veya kamu görevinden çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, Yüksek Disiplin Kurulu'na tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

4. Yüksek Disiplin Kurulu'nun alışma Usulü

Yüksek Disiplin Kurulu kendisine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördüğü takdirde, ilgilinin sicil dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşiif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Hakkında niversite ğretim mesleğinden veya memurluktan çıkarma cezası istenenler, sicil dosyası hariç, soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda szli veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptirler.

Her ne kadar yönetmelikte meslekten çıkarılacak kişiilerin sicil dosyasını inceleme hakkının olmadığı düzenlene de kanaatimizce bir kamu görevlisi için hayati öneme haiz olan meslekten çıkarılma ya da niversite ğretim mesleğinden çıkarılma gibi bir olayda mutlaka kamu görevlisine tüm belge ve dosyanın incelettirilmesi gerekmektedir. Aksi halde savunma hakkının kısıtlanmış olduğunu, yeterince savunma yapılmasının engellenmiş olacağını düşünüyoruz.

Kararlar, verdikleri tarihten itibaren en geç 15 gün içinde raportörler tarafından gerekçeli olarak ve oybirliği veya çoğunlukla verildiği belirtilerek yazılır. Başkan ve üyeler tarafından imzalanır. Karşi görüşte olanlar, nedenlerini yazar ve imzalarlar.

Ceza vermeye yetkili amirler tarafından verilen disiplin cezaları bu amirlerce; disiplin kurullarınca verilen cezalar bu kurulların başkanlıklarınca kararların imzalarının tamamlanmasını izleyen en çok on gün içinde ilgililere tebliğ olunur.

Ceza vermeye yetkili amirlerce disiplin kurulu kararlarına dayanılarak verilmiş olan cezalarda bu kararlar da eklenir. Disiplin cezasının tebliği sırasında itiraz usul ve süresi yazılı olarak hatırlatılır.

Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır.

Aylıktan kesme cezası, cezanın veriliş tarihini takip eden aybaşında uygulanır. Verilen disiplin cezaları sıralı sicil amirine niversite ğretim mesleğinden çıkarma cezası bütün niversite rektrlklerine, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Dairesi'ne bildirilir.

5. Disiplin Cezalarına İtiraz Etme ve Dava Yoluna Başvurulması

Disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından verilen disiplin cezalarına karşı itiraz bir ũst disiplin amirine veya disiplin kurullarına yapılabilir.

Disiplin cezalarına karşı cezanın tebliğinden itibaren 60 gũn içerisinde idari yargı yoluna başvurulabilir.

Disiplin amirleri ve disiplin kurulları tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazlarda sũre kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 7 gũndũr. Bu sũre içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz halinde, itiraz mercileri kararı gũzden geçirerek verilen cezayı aynen kabul edebilecekleri gibi cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldıracırlar.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin, kendilerine intikalinden itibaren 30 gũn içinde kararlarını vermek zorundadırlar.

Kaldırılan cezalar sicilden silinir.

6. Disiplin Cezalarının Sicilden Silinmesi

Disiplin cezaları sicile işlenir. ũniversite ũđretim mesleğinden veya kamu gũrevinden çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olanlar uyurma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının sicil dosyasından silinmesini isteyebilir.

Sicilden silinmesi için amirin bu talebi uygun bulması gerekir. şayet bu talep haksız yere reddedilirse bu takdirde idari yargıda dava açılmasını ũneririz.

VII- CEZA SORUŞTURMASI

Ceza soruşturması 2547 sayılı Yũksekŕđretim Kanunu'nun 53'ũncũ maddesinde dũzenlenmiřtir. Bu dũzenlemeye gũre yũksekŕđretim ũst kuruluşları başkan ve ũyeleri ile; yũksekŕđretim kurumları yŕneticilerinin, kadrolu ve sŕzleřmeli ŕđretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlarının gŕrevleri dolayısıyla ya da gŕrevlerini

yaptıkları sırada iřledikleri ileri sűrűlen suçlar hakkında ařađıdaki hűkűmler uygulanır:

1. İlk Soruşturma

Yűksekűđretim Kurulu Bařkanı için, kendisinin katılmadıđı, Milli Eđitim Bakanı'nın bařkanlıđındaki bir toplantıda, Yűksekűđretim Kurulu űyelerinden teřkil edilecek en az ű kiřilik bir kurulca, diđerleri için, Yűksekűđretim Kurulu Bařkanı'nca veya diđer disiplin amirlerince dođrudan veya gűvlendirecekleri uygun sayıda soruřturmacı taraftan yapılır.

Ŗđretim elemanlarından soruşturmacı tayin edilmesi halinde, bunların, hakkında soruşturma yapılacak űđretim elemanının akademik unvanına veya daha űst akademik unvana sahip olmaları şarttır.

2. Son Soruşturma

Son soruşturmanın açılıp açılmamasına,

i. Yűksekűđretim Kurulu Bařkan ve űyeleri ile Yűksekűđretim Denetleme Kurulu Bařkan ve űyeleri hakkında Danıřtay 2. Dairesi,

ii. Ŭniversite rektűrleri, rektűr yardımcıları ile űst kuruluř genel sekreterleri hakkında, Yűksekűđretim Kurulu űyelerinden teřkil edilecek ű kiřilik kurul,

iii. Ŭniversite, fakűlte, enstitű ve yűksekokul yűnetim kurulu űyeleri, fakűlte dekanları ve dekan yardımcısı, enstitű ve yűksekokul műdűrleri ve yardımcısı ile űniversite genel sekreterleri hakkında, rektűrűn bařkanlıđında rektűrce gűvlendirilen rektűr yardımcılardan oluřacak ű kiřilik kurul,

iv. Ŗđretim elemanları, fakűlte, enstitű ve yűksekokul sekreterleri hakkında űniversite yűnetim kurulu űyeleri arasından oluřturulacak ű kiřilik kurul,

v. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlar hakkında, mahal itibariyle yetkili il idare kurulu karar verir.

Yűksekűđretim Kurulu ile űniversite yűnetim kurullarınca oluřturulacak kurullarda gűvlendirilecek asıl ve yedek űyeler bir yıl için seçilirler. Sűresi sona erenlerin tekrar seçilmeleri műmkűndűr.

Son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurullar üye tamsayısı ile toplanır. Kurullara ilk soruşturmayı yapmış olan üyeler ile haklarında karar verilecek üyeler katılamazlar. Noksanlar yedek üyelerle tamamlanır.

Yükseköğretim Kurulu ve Yükseköğretim Denetleme Kurulu başkan ve üyeleri hakkında Danıştay 2. Dairesi'nde verilen yargılamanın yapılması kararına itiraz ile yargılamanın yapılmaması kararlarının kendiliğinden incelenmesi Danıştay İdari İşler Kurulu'na aittir. Diğer kurullarca verilen lüzumu muhakeme kararına ilgililerce yapılacak itiraz ile men-i muhakeme kararları kendiliğinden Danıştay 2. Dairesi'nce incelenerek karara bağlanır. Lüzum-u muhakemesi kesinleşen Yükseköğretim Kurulu ve Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyelerinin yargılanması Yargıtay ilgili ceza dairesine, temyiz incelemesi Ceza Genel Kurulu'na, diğer görevlilerin yargılanmaları suçun işlendiği yer adliye mahkemelerine aittir.

Değişik statüdeki kişilerin birlikte suç işlemeleri halinde soruşturma usulü ve yetkili yargılama mercii görev itibarıyla üst dereceliye göre tayin olunur.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve rektörlerin 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun kapsamına giren suçlarından dolayı yapılacak ceza soruşturmasında yukarıda belirtilen ceza kovuşturması usulü tatbik edilir. Bunlar dışında kalan tüm görevliler için 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun hükümleri uygulanır.

1609 sayılı Kanun kapsamına giren suçlarından dolayı kanuni kovuşturma için gereken izin, Yükseköğretim Kurulu üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri ve bu kuruluşların memurları (Üniversitelerarası Kurul memurları dahil) hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanı'ndan, üniversite yöneticileri ve öğretim elemanları ile memurlar hakkında üniversite rektörlerinden alınır.

İdeolojik amaçlarla anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayrılığına dayanılarak nitelikleri anayasada belirtilen cumhuriyeti ortadan kaldırmak maksadıyla işlenen suçlarla bunlara irtibatlı suçlar,

ğrenme ve öğretme hürriyetini doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükun, huzur ve çalışma düzenini bozan boykot, işgal, engelleme, bunları teşvik ve tahrik, anarşik ve ideolojik olaylara ilişkin suçlar ile ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerinde, yukarıda yazılı usuller uygulanmaz; bu hallerde kovuşturmayı Cumhuriyet Savcısı doğrudan yapar.

2547 sayılı Kanunda düzenlenmeyen hususlarda 4483 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4483 SAYILI KANUNA GÖRE

SORUŞTURMA

1. Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması

Anayasanın 129'uncu maddesinin son fıkrasında "memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır" denilmiőtir.

4483 sayılı Kanun memur ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmasını düzenlemektedir. Kamu hizmeti sunan kişiler kamu görevlisidir. Bu nedenle 657 sayılı Kanun'a tabi olan kadrolu ve sözleşmeli personel görevlerinden dolayı işledikleri suçtan dolayı yargılanmadan önce ilgili makam tarafından bir ön izin sürecine tabidir.

Hakkında 4483 sayılı Kanun'a göre işlem yapılan üyelerimizin bu soruşturma sürecinde sağlıklı bir savunma yapabilmeleri için hukuk bürosundan bilgi talep etmelerinde yarar vardır. Bu konuyla ilgili olarak üyelerimizin faydalanması için aşağıda gerekli bilgiler ifade edilmiştir.

Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler;

a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,

b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali,

c) Bölge düzeyinde teőkilätlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,

d) Baőbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluőun en üst idari amiri,

Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır.

Ast memur ile üst memurun aynı file iőtiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir.

2. Soruşturma İzni Suresi

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç **otuz gün** içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde onbeş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.

3. Soruşturma Açılmasına Karar Verilirse Başvuru- lacak Hukuki Yol

Soruşturma açılmasına veya açılmamasına ilişkin karar, tebliğ edince ilgililerin 10 gün içinde Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz hakkı bulunmaktadır. Bu durumda hakkında soruşturma açılmasına ilişkin bir karar kendisine tebliğ edilen arkadaşımızın, bu karara karşı itiraz etmesi gerekir. İtiraz dilekçesinde kararın hukuka uygun olmadığına ilişkin belgeler sunulmalı, soruşturma aşamasında dikkate alınmayan veya sonradan ortaya çıkan deliller varsa bunlar sunulmalıdır.

Bölge İdare Mahkemesi'ne yapılan itiraz kabul edilirse o kişi hakkında yargılama yapılmayacaktır. Ancak itiraz reddedilirse bu takdirde dosya savcılığa intikal edecek ve savcılık dava açacak veya takipsizlik kararı verecektir. Ceza davası açılması aşamasında mutlaka bir avukat desteği almak gerekir.

BEŞİNCİ BÖLÜM GENEL BİLGİLER

I- DAVA AÇMA USULÜ VE SÜRELERİ

Dava açılabilmesi için size tebliğ edilmiŐ bir işlem bulunmalıdır. Tebliğ edilmemiŐ veya gelecekte yapılması muhtemel olan, kesinleŐmemiŐ ve icrai nitelik kazanmamıŐ bir işleme veya görüŐe karşı dava aılamaz.

1. Tebligat

Tebligat işlemleri 7201 sayılı Tebligat Kanunu'na göre yapılır.

Kanunlarımızdaki süreler (başka bir kanunda özel bir düzenleme yoksa), bu Kanun'a göre geçerli tebligatın yapılmasını takip eden günden baŐlar.

a. Muhatabın Kendisinden Başkasına Yapılan Tebligat Geçerli midir?

Kişinin aynı evde yaŐadığı eŐ, çocukları, annesi, babasına ya da hane halkından bir başkasına yapılan tebligat geçerli bir tebligattır.

Burada önem arz eden nokta aynı evde yaŐıyor olmasıdır.

Hizmetçiye yapılan tebligat geçerlidir.

İŐyerine yapılan tebligatta kişinin kolay bulunması kıstası ele alınır. Mesela bir öğretime yapılan tebligat, bizzat kendisine yapılmalıdır. Zira o okulda çalıŐan herhangi birine tebligatın verilmesi asıl muhataba ulaŐmayı zorlaŐtıracaktır. Aksi durumda o yer amiri vasıtası ile kiŐiye tebligat yapılır.

b. Muhtara Yapılan Tebliğ

Kayıtlı olduğunuz mahalle muhtarına yapılan tebliğ geçerlidir. Süreler, muhtara tebliğ ile baŐlar. (Muhtarın bu tebliği size ulaŐtırmaması siz ile muhtar arasındaki bir problemdir.) Muhtarın tebliği size ulaŐtırmaması, sizin hak iddia etmenize imkan vermez.

c. Tebellüğden İmtina

Size yapılmak istenen bir tebligatı almaktan imtina etmeniz her zaman fayda sağlamaz.

şayet tebliğ edilmek istenen belgeyi tebellüğ etmeyip süre kazanmak istiyorsanız tebellüğ etmeyebilirsiniz. Bu durumda ne olur?

Tebliğden imtina ettiğiniz tutanak altına alınır ise bu husus mahkemede aleyhinize bir sonuç çıkarabilir.

Tebliğat, size posta yolu ile gönderilir ise. Süre tebligatın size ulaştığı tarihte başlar.

2. Tebliğ şekilleri

a. Postayla Yapılan Tebliğ

Posta ile yapılan tebliğin imza karşılığında size verilmesi gerekir.

İmzasız bir şekilde siz ulaşan tebliğin ulaşma tarihi tam olarak bilinemeyeceğinden bu konudaki belirsizlik birey lehine işler.

b. İlanen Tebliğ

İlan edilerek yapılan tebliğ geçerlidir ve süreleri başlatır.

Ancak uygulamada bu tebliğin kurallara uyulmadan yapıldığını görmekteyiz.

Mesela, okul ya da işyeri panosuna asılan ilan geçerli bir ilan değildir.

İlanın geçerli olması için Resmi Gazete’de yapılması gerekmektedir.

Panoda yapılan ilanın geçerli olması için, tüm personelden bu ilanın okunduğuna dair imza alınmalıdır.

c. Vekile Tebliğ

Avukatınıza yapılan tebliğ geçerli bir tebliğdir. Süreleri başlatır.

II- YÜRÜTMİYİ DURDURMA TALEBİ

Yürütmeyi durdurma talebi açılan bir davada yapılan bir taleptir. Yürütmeyi durdurma bir dava değildir. Bir çok kişi konuya yeterince vakıf olmadan yürütmeyi durdurma davası açılması hususunda talepte bulunmaktadır. Oysa açılan yürütmeyi durdurma davası değil; yürütmeyi durdurma talebini içeren bir davadır.

1. Yürütmeyi Durdurma Hangi Hallerde Verilir?

2577 sayılı Kanun’un 27’inci maddesi uyarınca bir işlem hakkında yürütmeyi durdurma kararı verilebilmesi için

iki şartın birlikte oluşması gerekmektedir. Bu şartlar idarî işlemin uygulanması halinde telafisi g¼ veya imkansız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesidir.

G¼r¼ld¼đ¼ üzere y¼r¼tmeyi durdurma kararı taleple birlikte verilen bir karar değildir; iki şartın birlikte oluştuğunun mahkemece karar verilmesi halinde verilen bir karardır.

2. Y¼r¼tmeyi Durdurma Kararı ve Davanın Kazanılması Halinde İdarenin Yapması Gereken Uygulama Nedir?

Y¼r¼tmeyi durdurma kararı davanın esastan kazanılmış gibi bir netice doğurmasını sağlamaktadır. B¼ylece dava açılan işlem sanki hiç yapılmamış gibi netice doğurur. Orneğin Ankara'dan Kayseri'ye tayinimiz ıkırsa bu işleme karşı 60 g¼nl¼k s¼rede y¼r¼tmeyi durdurma istemiyle dava asak ve mahkeme de bu yer değiştirme işleminin uygulanması halinde telafisi g¼ veya imkansız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte oluştuğuna kanaat getirirse y¼r¼tmeyi durdurma kararı verebilir.

Bu karar idareye tebliğ edilir edilmez uygulanmak zorundadır. Bu kararın derhal uygulanması esastır. Ancak kasten ilgililer bunu bir ay içerisinde uygulamazsa o takdirde ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulacağı gibi tazminat davası da aılabilecektir. Yani y¼r¼tmeyi durdurma kararını alan oğretmen, Kayseri'ye tayin işlemi hakkında y¼r¼tmeyi durdurma kararı verildiğinden sanki tayini Kayseri'ye çıkmamış gibi Ankara'ya tekrar g¼rev yazısı yazılacak ve Ankara'da g¼revine devam edecektir.

3. Y¼r¼tmeyi Durdurma Talebinin Reddi Ne Anlama Gelmektedir?

Y¼r¼tmeyi durdurma kararı yukarıda da ifade edildiği gibi idarî işlemin uygulanması halinde telafisi g¼ veya imkansız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde verilmektedir.

Bu kararın verilmesi istisnai hallerde m¼mk¼nd¼r. Bu talebin reddedilmesi davanın reddedildiği veya reddedileceği anlamı taşımamaktadır. Bu red kararına karşı Danıştay dava dairelerince verilmişse konusuna

göre İdarî veya Vergi Dava Daireleri Genel Kurulları'na, Bölge İdare Mahkemesi kararlarına karşı en yakın Bölge İdare Mahkemesi'ne, idare ve vergi mahkemeleri ile tek hâkim tarafından verilen kararlara karşı bölge idare mahkemesine, çalışmaya ara verme süresi içinde ise idare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlara en yakın nöbetçi mahkemeye veya kararı veren hâkimin katılmadığı nöbetçi mahkemeye kararın tebliğini izleyen günden itibaren yedi gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere itiraz edilebilir.

III- İDARİ YARGILAMA USULÜNE GÖRE DAVA AÇMA ŞEKİLLERİ

1. st Makamlara Başvurma

▪ İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması st makamdan, st makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.

▪ Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır.

▪ İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır.

İdari dava açılmadan önce, kişi, hakkında hukuki anlamda menfaatini zedeleyen veya hak kaybı meydana getiren idari işlemlere karşı dava açmadan önce işlemin ortadan kaldırılması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması için st makama, st makam yoksa idari işlemi yapan makama başvurabilir. Başvurunun yapılması ile dava açma süresi durur. Eğer ilgililer başvurularını izleyen 60 gün içinde bir cevap alamazlarsa istek reddedilmiş sayılır. İlgililer altmış günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştay veya idare mahkemesine dava açabilirler. Altmış günlük süre içinde idarece verilen cevap kesin değilse ilgili bu cevabı, isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebilir. Bu takdirde dava açma süresi işlemez. Ancak, bekleme süresi başvuru tarihinden itibaren altı ayı geçemez. Dava açılmaması veya davanın sreden reddi

hallerinde, altmış günlük srenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabilirler.

2. Dava Açma Süresi

Dava açma süresi, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay da ve idare mahkemelerinde **60 gündür**. İdari uyuşmazlıklarda; yazılı bildirim yapıldığı tarihi izleyen günden itibaren süreler işlemeye başlar. Örneğin hakkınızda verilen kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ya da yöneticilik görevinden alınmanıza ilişkin kararın tarafınıza tebliğinden itibaren idari dava açma süresi işlemeye başlamaktadır.

3. İdari Davaların Açılması

İdari davalar, Danıştay, İdare Mahkemesi Başkanlıkları'na hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılır.

Dilekçelerde;

i. Tarafların ve varsa vekillerinin veya temsilcilerinin ad ve soyadları veya unvanları ve adresleri,

ii. Davanın konusu ve sebepleri ile dayandığı deliller,

iii. Davaya konu olan idari işlemin yazılı bildirim tarihi,

iv. Vergi, resim, harç, benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezalarına ilişkin davalarla tam yargı davalarında uyuşmazlık konusu miktar,

v. Vergi davalarında davanın ilgili bulunduğu verginin veya vergi cezasının nevi ve yılı, tebliğ edilen ihbarnamenin tarihi ve numarası ve varsa mükellef hesap numarası,

Gösterilir.

Dava konusu kararın ve belgelerin asılları veya örnekleri dava dilekçesine eklenir. Dilekçeler ile bunlara ekli evrakın örnekleri karşı taraf sayısından bir fazla olur.

İdari davalarda görevli mahkemeler Danıştay ve İdare Mahkemeleridir. Dava açılırken burada belirtilen mahkemelere hitaben yazılmış ve imzalanmış dilekçeler ile dava açılmaktadır. Dilekçelerde dikkat edilmesi gereken önemli hususlardan biri, tarafların (davacı ve davalıların) adı-soyadı ve adreslerini içeren bir dilekçe hazırlanmasıdır. Davanın konusu (hangi idari işlemin iptal edilmesi gerektiğine ilişkin zet bir metin) ve açıklamalar (olayın tamamı ile açıklanması) kısmı dilekçede yer almalıdır. Ay-

rıca davanın haklılığını ortaya koyan bütün belge ve kayıtları deliller kısmında belirtmek gerekmektedir. İdari davalarda dilekçenin tebliği tarihi mutlaka dava dilekçesinde yer almalıdır.

Davanın temelini oluşturan ve deliller kısmında da belirtilen belgelerin asılları veya örnekleri dava dilekçesine eklenir. Dilekçe ve ekli evraklar, davalı sayısından bir fazla olacak şekilde hazırlanmalıdır. (Örneğin; davalı sayısı bir ise iki nüsha, davalı sayısı 2 ise üç nüsha)

4. Dava Açılırken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

i. Dilekçelerde; tarafların ve varsa avukatının adı, soyadı, ünvanı, tebligat adresinin belirtilmesi zorunlu olduğundan bu hususlara dikkat edilmesi,

ii. Türkiye'nin her ilinde idare mahkemesi bulunmadığından, ilin bağlı olduğu idare mahkemesi tespit edilip, bulunduğunuz yerdeki Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesi kanalıyla yetkili idare mahkemesine dava açılması,

iii. Mahkemeye verilen dilekçelerin tüm nüshalarının imzalı olduğunun kontrol edilmesi, karşı taraf sayısından bir fazla verilmesi,

iv. Dilekçelerde yürütmenin durdurulması veya duruşma talebi varsa, bu talebin dilekçenin görünür bir yerine belirgin olarak yazılması,

v. Veznede, yalnızca harç tahsilatı, posta pulu gideri, dosya ile ilgili istenen diğer tahsilatların yapıldığının, vizenin bunun dışında bir yetki ve görevi bulunmadığının gözden uzak tutulmaması,

vi. Şehir dışına gönderilecek davalar için postaneden yapılacak posta havalelerinin, dekontlarının bir nüshasının ibraz edilmesi,

İşlemlerin daha hızlı ve aksamadan yürütülebilmesi için yukarıda belirtilen hususlara dikkat edilmesi büyük önem arz etmektedir.

IV- DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN

3071 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde dilekçe hakkı düzenlenmiştir. Türk vatandaşları kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, Türkiye Büyük

Millet Meclisine ve yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahiptirler.

Türkiye’de ikamet eden yabancılar karşılıklılık esası gözetilmek ve dilekçelerinin Türkçe yazılması kaydıyla bu haktan yararlanabilirler.

3071 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinde ise dilekçede bulunması zorunlu haller düzenlenmiştir, buna göre; Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması gerekir.

İncelenemeyecek dilekçeler:

3071 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinde; Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekelerden;

- i. Belli bir konuyu ihtiva etmeyenler,
  - ii. Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanlar,
  - iii. 4’üncü maddede gösterilen şartlardan herhangi birini taşımayanlar
- incelenemezler.

Dilekçenin incelenmesi ve sonucunun bildirilmesi: **3071 sayılı Kanun’un 7’nci maddesiyle** düzenlenmiş Türk vatandaşlarının ve Türkiye’de ikamet eden yabancıların kendileri ve kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri konusunda yetkili makamlara yaptıkları başvuruların sonucu veya yapılmakta olan işlemin safahatı hakkında dilekçe sahiplerine en geç otuz gün içinde gerekçeli olarak cevap verilir. İşlem safahatının duyurulması halinde alınan sonuç ayrıca bildirilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan başvuruların incelenmesi: **3071 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinde** Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen dilekçelerin, Dilekçe Komisyonu’nda incelenmesi ve karara bağlanması altmış gün içinde sonuçlandırılır. İlgili kamu kurum veya kuruluşları Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonunca gönderilen dilekçeleri otuz gün içinde cevaplandırır. İnceleme ve karara bağlamanın esas ve usulleri Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde gösterilir.

V- BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

24/10/2003 tarih ve 25269 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu yayımlanmıştır.

1. Bilgi Edinme Hakkı

4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 4'üncü maddesinde; ve herkesin bilgi edinme hakkına sahip olduğu düzenlenmiştir.

Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükleri saklıdır.

2. Bilgi Verme Yükümlülüğü

4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 5'inci maddesinde; kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanun'a aykırı hükümleri uygulanmaz.

3. Başvuru Usulü

4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 6'ncı maddesinde; bilgi edinme başvurusu, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresini, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren dilekçe ile istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum veya kuruluşa yapılır. Bu başvuru, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.

Dilekçede, istenen bilgi veya belgeler açıkça belirtilir.

4. İstenecek Bilgi veya Belgenin Niteliği

4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 7'nci maddesinde; bilgi edinme başvurusu, başvurulan kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya gevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilişkin olmalıdır.

Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler.

İstenen bilgi veya belge, başvurulan kurum ve kuruluştan başka bir yerde bulunuyorsa, başvuru dilekçesi bu kurum ve kuruluşa gönderilir ve durum ilgiliye yazılı olarak bildirilir.

5. Bilgi veya Belgeye Erişim

4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 10'uncu maddesinde; kurum ve kuruluşlar, başvuru sahibine istenen belgenin onaylı bir kopyasını verirler.

Bilgi veya belgenin niteliği gereği kopyasının verilmesinin mümkün olmadığı veya kopya çıkarılmasının aslına zarar vereceği hllerde, kurum ve kuruluşlar ilgilinin;

i. Yazılı veya basılı belgeler için, söz konusu belgenin aslını incelemesi ve not alabilmesini,

ii. Ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları dinleyebilmesini,

iii. Görüntü kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları izleyebilmesini, sağlarlar.

Bilgi veya belgenin yukarıda belirtilenlerden farklı bir şekilde elde edilmesi mümkün ise, belgeye zarar vermek koşuluyla bu olanak sağlanır.

Başvurunun yapıldığı kurum ve kuruluş, erişimine olanak sađladđıđı bilgi veya belgeler için başvuru sahibinden erişimin gerektirdiği maliyet tutarı kadar bir creti btye gelir kaydedilmek üzere tahsil edebilir.

6. Bilgi veya Belgeye Erişim Süreleri

4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 11'inci maddesinde; kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bil-

gi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvurulan kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim otuz iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, srenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve onbeş iş günlük srenin bitiminden önce bildirilir.

10'uncu maddede belirtilen bilgi veya belgelere erişim için gereken maliyet tutarının idare tarafından başvuru sahibine bildirilmesiyle onbeş iş günlük süre kesilir. Başvuru sahibi onbeş iş günü içinde creti ödemezse talebinden vazgeçmiş sayılır.

7. Başvuruların Cevaplandırılması

982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 12'nci maddesinde; kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirirler. Başvurunun reddedilmesi hlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşı başvuru yolları belirtilir.

8. İtiraz Usulü

4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 13'üncü maddesinde; bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmada n önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi onbeş iş günü içinde vermekle yükümlüdürler. Kurula itiraz, başvuru sahibinin idarf yargıya başvurma süresini durdurur.

IV- ÖRNEK DİLEKÇELER

DİLEKÇE 1)

Bilgi Edinme Başvuru Dilekçesi

..... LİSESİ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Konu: En son yapılan banka promosyon sözleşmesi bilgilerinin talebi hakkında bilgi edinme talebidir.

..... Bankası ile promosyon sözleşmesi yapıldığı söylenmektedir. Maaşlarının dağıtımı hakkında herhangi bir banka ile sözleşme yapılıp yapılmadığının, en son bankalar ile promosyon sözleşmesinin ne zaman yapıldığının, en son yapılan promosyon sözleşmesinde personele dağıtılmak üzere herhangi bir promosyon ön görülüp görülmediğinin, en son yapılan promosyon sözleşmesinde personele ne kadar ödeme yapılmasının ön görüldüğünün **bilgi edinme kanunu çerçevesinde tarafıma bildirilmesini saygılarımla arz ederim.**

İsim

Tarih/İmza

DİLEKÇE 2)

Örnek Suç Duyurusu Dilekçesi

CUMHURİYET BAŐSAVCILIđI'NA

Müşteki :
Tc. Kimlik No :
Őüpheli : .....
Suç : İftira ,5237 s TCK, 267 m. 268
m. 269 m. ilgili sair mevzuat
Suç Tarihi : .....

Talep Konusu : Őüpheli hakkında gerekli soruşturma ve kovuşturmanın yapılarak cezalandırılmaları talebidir,

Açıklamalar :

Ben ..... yerde ..... olarak görev yapmaktayım. Meslek hayatım boyunca görevimi başarılı bir şekilde ifa ettim. Bu süre içerisinde hiç kimseyle adli ve idari bir sorun yaşamadım. Ancak ..... tarihinde M.E.B resmi sitesinde hakkımda gerçekdışı isnatlarla Őüpheli tarafından mail gönderilmiş ve buna istinaden soruşturma açılmıştır.

Yapılan ..... tarih ve ..... sayılı soruşturma sonucunda hakkımda isnat edilen suçun asılsız olduğu ispat edilmiştir. Tarafıma iftira eden Őüpheli hakkında soruşturma açılarak cezalandırılması gerekmektedir **(BURADA YAPILAN AÇIKLAMALAR SOMUT OLAYDA YAŐANAN DURUMA GÖRE DEđİŐTİRİLECEKTİR)**

TCK.nın "İftira" başlıklı 267'nci maddesinde; **(1) Yetkili makamlara ihbar veya Őikâyetle bulunarak ya da basın ve yayın yoluyla, işlemediğini bildiği hâlde, hakkında soruşturma ve kovuşturma başlatılmasını ya da idarî bir yaptırım uygulanmasını sağlamak için bir kimseye hukuka aykırı bir fiil isnat eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.**

Hem mesleğime hem de kişiliğime yapılan bu iftiranın işbu madde gereğince Őüpheli ..... hakkında soruşturma başlatılıp cezalandırılmasını talep ediyorum

Sonuç Ve İstem:

Yukarıda arz edilen ve re'sen ön görülecek hususlar neticesinde gerekli soruşturma ve kovuşturmanın yapılarak, hakkımda asılsız isnatta bulunarak suç işleyen Őüpheli hakkında, soruşturma açılarak Kamu Davası açılmasını akabinde cezalandırılmalarını, saygılarımla arz ve talep ederim. (Tarih)

Müşteki

DİLEKÇE 3)

Olumsuz Sicil İşlemine Karşı

Dava Dilekçesi rneği:

.....**NÖBETÇİ İDARE MAHKESİ**
BAŞKANLIğI'NA

Yürütmenin Durdurulması Taleplidir.

Davacı :.....T.C:

Davalı :..... VALİLİğİ
(İL MİLLİ EğİTİM MÜDÜRLÜğÜ)/

Tebliğ Tarihi :.../.../.....

Talep Konusu : 4982 sayılı bilgi edinme yasası uyarınca öğrenilen ve davalı idarenin hakkımda tesis etmiş olduğu 2006 yılına ait sicil raporunun öncelikle yürütmesinin durdurulması ve devamında iptali isteminin sunulmasına dair dilekçeyi muhtevirdir.

Açıklamalar :

1- ..... tarihinde ..... Çok Programlı Lisesinde Muhasebe Finansman Öğretmeni olarak göreve başladım. 4 yıllık eğitim veren Gazi Üniversitesi Muhasebe Finansman öğretmenliğini bitirdikten sonra ayrıca 4 Yıllık Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi'ni bitirip, 3'üncü üniversite olarak Anadolu Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümüne başladım. şu an 3'üncü sınıfta öğrenim görmekteyim. Aynı zamanda kendimi geliştirmek ve öğrencilerime daha faydalı olmak amacıyla da 5 yıllık süre içerisinde toplam 19 adet hizmet içi eğitim ve seminere katılmış bulunmaktayım. Katılmış olduğu kurs ve almış olduğum sertifikalar aşağıda belirtilmiş olduğum gibidir.

2- Almış olduğum kurs ve diplomalardan da anlaşıldığı üzere kendisini ülkesine faydalı olmaya adanmış bir öğretmenim. Ancak 2003 yılından beri görev yapmış olduğu Okuluma bizzat Okul Müdürü ..... tarafından şahsıma yapılan adaletsiz ve keyfi uygulamalar neticesinde emeğim hiçe sayılarak mağdur edildim. Aynı okulda görev yapan öğretmenlerin tamamının Bilgi Edinme Kanunu gereğince talep ettiği sicil notlarına

bakıldığında, benim dışımdaki tüm öğretmenlerin notları 90 – 100 arasındayken, benim sicil notlarım düşürülmüştür. Bu sicil notları incelendiğinde Okul Müdürünün tarafsızlık ilkesini bir yana bırakarak kin ve gareze dayalı olarak sicil notlarımı düşürdüğü açıkça anlaşılmaktadır. Şöyle ki;

3- Okulda göreve başlamış olduğum 2004 yılının sicil raporunda hakkımda aynı sicil amiri ..... tarafından **gayretli ve çalışkan** ifadesi kullanılarak 95 sicil notu verilmiştir. Ancak aynı sicil amiri objektif değerlendirmeyi bırakıp ta tarafsızlığını kaybedince; 2005, 2006 ve 2007 yıllarında hiçbir soruşturma geçirmemiş olmama rağmen, bu üç yıla ait sicil notumu düşük vermiştir. Çelişki şu ki; 2004 yılında sadece bir hizmet içi faaliyetim olduğu ve okulda hiçbir görevim olmadığı halde 95 verip, **gayretli ve çalışkan** ibaresini yazan biri nasıl olur da, bir sonraki sene kendisini geliştirmek için 6 adet Hizmet içi kursa gidip okulda daha aktif olan, 2005 ve daha sonraki yıllarda Öğretmenler Kurulu kararıyla Disiplin Kurul asil üyeliği, Rehberlik ve Psikolojik danışma kurulu üyeliği, Kooperatifçilik Kulübü danışman öğretmenliği, Dünya Kooperatifçilik Semineri, Okul Sosyal Yardım komisyon üyeliği, Satın Alma ve Komisyon üyeliği ve beceri sınavı komisyon üyeliği görevlerini üstlenen kısacası okulun yönetim hariç tüm birimlerinde aktif olarak görev alan bir öğretmene **“kendisini geliştirmelidir, kendisini geliştirmesi gerekir, kendisini geliştirmeli, kurum kültürünü ön planda tutmalıdır”** ibarelerini anlamak mümkün değildir.

4- Yıllar İtibariyle Okulda Almış Olduğum Görev Tablosu

(Bu Tablo Okul İdaresinin vermiş olduğu dilekçe cevabı ve Ekteki yazıdan çıkarılmıştır)

5- Sicil Raporu ve Notlarım

Yukarıdaki tablo incelendiğinde en yüksek sicil notunun 2004 yılında verilmiş olduğu ama en az faal olduğum yılın da bu yıl olduğu görülmektedir. 2005-2006 yılları en düşük sicil notu aldığım yıllar, ama okulda en fazla etkin olduğum yıllardır. Tablo incelendiğinde çelişki ortaya çıkacaktır. Ayrıca bütün sicil notları aynı idareci tarafından verilmiştir. Okuldaki tüm öğretmenlerin sicil notları, almış oldukları ek dersler, yapmış oldukları faaliyetler söz konusu yıllar arası almış oldukları sertifikalara bakıldığında; Okul Müdürü .....'nın bana karşı ne kadar tarafsızlığını kaybettiği açıkça görülecektir.

6- Aynı şekilde yine aynı sicil amiri Okul Müdürü ..... aynı tutumunu sürdürerek, 2006 yılı sicil notumu da 80 olarak vermiş ve şahsiyet değerlendirmesi bölümüne **“kendisini geliştirmesi gerekir”** şeklinde görüş bildirmiş, buna

bağlı olarak ikinci sicil amiri ise 2006 yılı sicil notu 83 olarak düzenlenmiş ve şahsiyet değerlendirmesi bölümünde “**birinci sicil amirine katılıyorum**” şeklinde değerlendirme yapmış, böylece 2006 yılı sicil notu ortalamam 82 olmuştur. Ayrıca; 2004 yılında Amirlerine mesai arkadaşlarına iş sahiplerine karşı tutum ve davranışı bölümüne 92 veren Okul Müdürü ..... , 2006 yılı sicil raporunda bunu 60'a düşürmek suretiyle şahsıma karşı duyduğu kin ve garezini açıkça dışa vurmuştur.

7- 2006 yılı sicil raporunun birinci sicil amiri tarafından 80, ikinci sicil amirince 83 notu verilerek ortalamamın 82 olarak düzenlenmiş olmasının ve birinci ve ikinci sicil amirince şahsiyet değerlendirmesi bölümünde olumsuz ifadeye yer verilmesinin gerekçesini anlamak mümkün değildir. Tesis edilen işlemin sebep, konu ve maksat yönlerinden hukuka aykırı olması nedeni ile iptali gerekmektedir. Her ne kadar tarafıma verilen 2006 yılı sicil notunun 657 sayılı Kanun'un 119'uncu maddesine göre olumsuz sicil olarak değerlendirilmesine yer olmadığı hükmü amir ise de 657 sayılı Kanun devlet kamu hizmetlerinde ilerleme ve yükselmeyi “liyakat” esasına bağlamakta ve sicil raporları liyakatin saptanmasında temel belge niteliği taşımaktadır. Pekiyi yada iyi derecede olumlu sicil almış olanların, liyakat esasının doğal sonucu olarak bir üst göreve veya yöneticilik görevine atanma konusunda orta derecede olumlu sicil alanlara tercih nedeni sayılmaktadır. Bu nedenle; **82 olarak verilen sicil notunun yetersiz ve gerçeklerden uzak olması ve dahi memuriyet ile ilgili ileride iyi ve çok iyi sicil almış olanlara göre meslekte ilerlemem mümkün olmayacağından ve hakkımı verilen bu sicil notu nedeni ile kaybedeceğimden dolayı işbu davanın açılmasında hukuki yararım vardır.**

8- Diğer bir önemli konu ise; sicil raporların doldurulması sırasında olumsuz kanaate yol açan ve aynı zamanda disiplin suçu oluşturan olguların somut belge ve bilgilerle kanıtlanması gerekmektedir. İdare eylem ve işlemleriyle yargı denetimine tabidir ve sicil amirleri takdir yetkilerini hukuka aykırı olarak kullanamazlar. Bunlar dikkate alındığında davalı idare tarafından herhangi bir yazılı ya da sözlü uyarıda dahi bulunmamışken hakkımda herhangi bir ceza verilmemişken sicil notu ortalamamın 82 olarak verilmesi hukuka aykırıdır. Hukuki uyarılığı bulunmayan sicil notunun iptali gerekmektedir. Ayrıca şahsi duygu ve düşüncelerle kin, garez nefret ve öfke duyguları ile sicil raporlarını dolduran amirlerin disiplin yönünden ve cezai olarak da sorumlulukları saklıdır. **Sicil raporlarını kin, öfke, karşıtlık hissiyatı ile doldurulmadığının objektif delilleri ise; ancak yıl içindeki açılmış olan disiplin soruşturmalarının sonuçlarına ilişkin resmi belgeler olabilir.**

9- Devlet memurlarının gevlerindeki başarı durumlarını, ehliyet ve liyakatlerinin, gev sırasındaki tutum ve davranışlarının kişilik yapılarının birbirinden farklılık göstermesinin doğal sonucu olarak sicillerin doldurulmasında 100 tam puan üzerinden dereceleme sistemi benimsenmiştir. Memur hakkında düzenlenen sicil raporları başarılı ve başarısız personeli birbirinden ayırmak, personel ihtiyaçlarının tespiti,ve iş performansını artırmak gibi amaçlara hizmet eden ve aynı zamanda memurun alışkanlıkları, davranışları ve değişik niteliklerini tespit amaçlı kullanıldığından disiplin hükümleri açısından hakkında herhangi bir işlem yapılmayan memura 100 puandan daha az bir puan verilmesi öncelikle objektiflik ilkesine aykırıdır. **İş bu şekli ile içinde başarısız olduğuma etrafım ile uyumsuz olduğuma kanun ve yönetmeliklere aykırı davrandığıma amirlerime ve arkadaşlarıma karşı olumsuz hal ve hareketler içine girdiğime dair sözlü yada yazılı olarak hiçbir ihtar, uyarı almadığım halde sicil notlarının çok iyi olması gerekirken 82 olarak düzenlenmesinin hukuka uyarlılığı bulunmamaktadır.**

10- Sonuç olarak incelendiğinde iptalini istemiş olduğumuz sicil raporunun **82** olarak düzenlenmesinin ve şahsiyet değerlendirmesi bölümünde birinci sicil amiri tarafından **“kendisini geliştirmeli, kurum kültürünü ön planda tutmalıdır”**, ikinci sicil amiri tarafından ise **“birinci sicil amirine katılıyorum”** şeklinde değerlendirmede bulunulmasının tarafımca kabul mümkün bulunmamaktadır. Bu idari işlem yöneticilik, yurt dışı görevi ve kademe ilerlemesi konularında mağduriyetime neden olmaktadır. Objektif esaslara ve devlet memurları sicil yönetmeliği ve uygulamasına da aykırı olan 2006 sicil raporunun ve birinci ve ikinci sicil amirinin düşüncesi kısmının **“2577 sayılı Kanunu’nun 27’nci maddesinin 2’nci fıkrası gereğince açıkça hukuka aykırı ve uygulanması halinde telafisi g veya imkansız zararlar doğuracak olmasından dolayı öncelikle yürürlüğünün durdurularak, iptali gerektiğinden dava açma zorunluluğu hasil olmuştur.**

Hukuksal Nedenler : İYUK, D.M.K. T.C
Anayasası, gerekli tüm yasal mevzuat.

Sbut Deliller : İlgili sicil raporları,
resmi yazılar,tüm yasal deliller.

Talep Sonucu Ve İstem : Yukarıda arz ve izaha çalışılan ve resen gözetilecek nedenlere binaen;

1- 4982 sayılı bilgi edinme yasanı uyarınca öğrenilen ve davalı idarenin müvekkil hakkında tesis etmiş olduğu 2006 yılına ait sicil raporunun öncelikle yürütmesinin durdurulması ve devamında iptaline,

2- Yargılama giderinin davalı idare üzerinde bırakılmasına karar verilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.

Davacı

.....

Ek: 2004.2005,2006 ve 2007 yılı sicil raporu

DİLEKÇE 4)

İptal Davası İçin rnek Dava Dilekçesi

**ANKARA NÖBETÇİ İDARE MAHKEMESİ
BAŞKANLIğI'NA**

Yürütmenin Durdurulması Talepidir.

Davacı :
Tc Kimlik No :
Adres : .....
Davalı : Ankara Valiliği (Ankara İl
Milli Eğitim Müdürlüğü)

DAVA KONUSU : .....Valiliğinin (İl Milli
Eğitim Müdürlüğü) ..... İlişkin hukuka aykırı ..... tarih ve .....
sayılı işlemi hakkında öncelikle yürütmeyi durdurma kararının
verilmesi bilahare de iptaline karar verilmesi, söz konusu işlem
sonucunda mahrum kaldığım parasal haklarımın ödenmesine
karar verilmesi talebidir.

Tebellüğ Tarihi : / /.....

Açıklamalar :

(Bu kısma davayla ilgili geliŐmeler anlatılacak, işlem nedeniyle
uğranılacak maddi ve manevi zararlar ifade edilecek)

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda arz ve izah
ettiğim nedenler ve Sayın Mahkemece resen dikkate alınacak
nedenlerle Ankara Valiliğinin (İl Milli Eğitim Müdürlüğü) .....
ilişkin hukuka aykırı ..... tarih ve ..... sayılı işlemi hakkında
Öncelikle yürütmeyi durdurma kararının verilmesi bilahare de
iptaline karar verilmesi, söz konusu işlem sonucunda mahrum
kaldığım parasal haklarımın ödenmesine karar verilmesi ve
yargılama giderlerinin davalı idare üzerinde bırakılmasına karar
verilmesini arz ve talep ederim.

Davacı
İmza

Ek: Davaya konu işlem ve buna ilişkin diğer belgeler

DİLEKÇE 5)

Disiplin Cezasının İptali İçin

Dava Dilekçesi

.....**İDARE MAHKEMESİ**
SAYIN BAŞKANLIğI'NA
.....

Yürütmenin Durdurulması Taleplidir.

Davacı :.....T.C:

Davalı :.....

(İLMİLLİ EğİTİM MÜDÜRLÜğÜ).....

Davanın Türü : İptal Davası

Dava Konusu : ..... Valiliğinin (İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün) hakkımda tesis etmiş olduğu ve ..... Kaymakamlığı'nın ..... tarihli tebliğ işlemine dayanak teşkil eden 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-b maddesi gereğince "**Bir Yıl Kademe İlerlemesinin Durdurulması**" cezasına ilişkin ..... tarih ve ..... sayılı işleminin öncelikle yürütmesinin durdurulması taleplerinin sunulmasına dair dilekçeyi muhtevirdir.

Tebellüğ Tarihi : .....

Açıklamalar :

1-..... Okulu öğretmenî olarak görev yapmaktayım. .... Kaymakamlığı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, ... tarihinde ..... VALİLİğİ (İLMİLLİ EğİTİM MÜDÜRLÜğÜ)'nün ..... tarih ve ..... sayılı işlemini tarafıma tebliğ etmiş olup, ... İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu Kararıyla tarafıma 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-b maddesi gereğince "**Bir Yıl Kademe İlerlemesinin Durdurulması**" cezası verildiğini öğrenmiş bulunmaktayım. .... İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu Kararıyla tarafıma verilen bu ceza sebep, konu maksat ve şekil bakımından açıkça hukuka aykırı olmakla iptali gerekmektedir. Şöyle ki;

2-..... tarihinde mazeretsiz ve izinsiz olarak görevime gitmediğim; ..... ders defterini işlemediğime ilişkin iddialarla ilgili, öncelikle savunmam istenmiş ancak konuya ilişkin savunmamda belirttiğim hususlar dikkate alınmaksızın hakkımda ceza tesisi yoluna gidilmiştir. Söz konusu disiplin cezasına ilişkin gerek soruşturma aşamasında gerekse soruşturma sonrasında gerekli maddi ve şekli şartlara uyulmaksızın ..... Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün, ... İl Millî Eğitim Disiplin Kurulu Kararına dayanarak tesis etmiş olduğu işlemleri; ..... Kaymakamlığı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünce tarafıma tebliğ edilmiştir.

3-..... tarihinde mazeretsiz ve izinsiz göreve gitmediğim iddiası doğru değildir. Okulla ..... İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'ne gittim. Bu tarihte hasta olduğum halde öncelikle sorumluluğumda olan bir idari işlemi yapmak için İlçe Millî Eğitim' Müdürlüğü'ne; daha sonra da tedavi için ..... Hastanesi acil Servisine giderek muayene ve tedavi oldum. Rahatsızlığım nedeniyle bazı tahlil ve tetkikler yapıldı. .... günü başlayan rahatsızlığım ..... günleri devam etti. Zaten hafta sonu olduğu için ..... günleri ilçede kaldım. .... günü de tekrar ..... Hastanesi'nde muayene oldum ve ilaç aldım. .... tarihinde yine hasta olduğum halde okulla ilgili idari işlemler ve okulun ilçede halledilmesi gereken işlemleri takip ettim. Bu günlerde de göreve izinsiz ve mazeretsiz gitmediğim doğru olmayıp bu günlerde okula gitmeme gerekçelerim ve ilgili belgelerim dilekçemin ekindedir.

4- 657 sayılı Devlet Memurları Kanun'unun 130'uncu maddesinde devlet memurlarına savunması alınmadan disiplin cezası verilemeyeceği hüküm altına alınmış olup bu hüküm sadece savunmanın şekli anlamında alınmasını değil, memurun savunmasının disiplin cezası kararının verilmesi sürecinde ilgili makam tarafından dikkate alınması sonucunu da içermektedir. Bu itibarla, hakkımda ileri sürülen iddialara karşı sunmuş olduğum savunmalar, konuya ilişkin bilgi ve belgeler, yeterince araştırılmadan mücbir sebepler, göz önüne alınmadan ceza tesisi yoluna gidilmesi savunmanın dikkate alınmadığını göstermekte olup, böyle bir yaklaşım savunma hakkının kutsallığına aykırılık oluşturmaktadır. Nitekim savunmada ileri sürdüğüm mücbir sebepler yeterince göz önüne alınmış olsa idi bu şekilde ağır bir ceza ile cezalandırılmam söz konusu olmayacaktı.

5- Diğer taraftan, söz konusu fiilen işlenmesinin ve buna bağlı olarak disiplin cezası kararına varılmasının ön koşulunu fiilin kasten işlenmiş olması oluşturmakta olup, iddia konusu fiillerin

hangisi açısından manevi unsurun kast şeklinde gerçekleştiği de ortaya konabilmiş değildir. Kaldı ki, savunmam da yer verdiğim bilgi ve belgelerden iddia konusu fiillerin kast unsurunu içermesi de mümkün olmaması nedeniyle dava konusu disiplin cezası işleminin gerek usul gerekse esas yönünden hukuka aykırılık oluşturduğu açıkça ortadadır. Bu nedenle, hakkımda yapılan soruşturma sonucunda Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-b maddesi gereğince **“Bir Yıl Kademe İlerlemesinin Durdurulması”** cezasıyla tecziyeme ilişkin dava konusu işlemin hukuka uyarlık göstermediği kararına varılması ve bu kapsamda öncelikle yürütmenin durdurulması daha sonra iptal kararı oluşturulması için gereken hukuki ve fiili şartların oluştuğu değerlendirilmektedir.

6- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125'inci maddesinin sondan ikinci fıkrasında geçmiş hizmetleri olumlu ve sicil notları iyi olan devlet memurlarına işledikleri fiillerin karşılığı olan disiplin cezası yerine bir alt cezaya hükmedilebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla disiplin cezasının belirlenmesine esas değerlendirme sürecinde ve disiplin cezası kararının içeriğinde bu yönde bir değerlendirme yapılmayarak kanundan kaynaklanan takdiri hafifletici neden şeklindeki yasal hakkımın kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, bir an için anılan fiili sebepsiz olarak gerçekleştirdiğim kabul edilse dahi; söz konusu hüküm gereğince bir alt ceza uygulanmak suretiyle işlem tesis edilmeyi gerektirecek durumlara sahip olduğuna ve bu yönüyle bir derece hafif olan cezayla tecziyeme karar verilmesi hukukun gereğidir. Bu yönüyle hukuka aykırı nitelikte olan disiplin cezasının salt bu gerekçeyle yürütmesinin durdurulmasına ve iptaline karar verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

7- Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında ki Yönetmelik (Ek fıkra: 04/07/2005 - 2005/9138 B.K. Yön/1.mad) 4. madde **“Hakkında disiplin soruşturması yürütülen Devlet memurunun üyesi olduğu sendikanın temsilcisi de bu maddede belirtilen disiplin ve yüksek disiplin kurullarında yer alır. Her bir disiplin ve yüksek disiplin kurulunda görevlendirilen temsilci ilgili sendika tarafından önceden bildirilir. Bu şekilde üyesi çift sayıya ulaşan kurullarda oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın kararına itibar edilir”** İbaresini taşımaktadır. Bu hükme rağmen Disiplin Kurulunda üyesi bulunduğum ..... Sendikasının bir temsilcisinin bulunmaması kararın şekil yönünden eksikliği sonucunu doğurmakta ve iptalini gerektirmektedir.

8- İptal davasına konu işleme ilişkin olarak, yukarıda yer verdiğim maddi olaylar ve hukuki gerekçelere bağlı olarak;

verilen disiplin cezasına bağlı olarak ..... Öğretmen olarak görev yapamamak, eğitim kurumu yöneticiliği ve ..... uygulamalarında disiplin cezaları yönüyle eksi puanlara sahip olmak gibi telafisi g ve imkansız zararlarla karşı karşıya kalma ihtimalim olduğundan ve işlemin açıkça hukuka aykırı nitelik taşıması nedeniyle; 2577 sayılı İYUK' un 27/2 maddesinde aranılan iki şart birlikte gerçekleştiğinden hareketle öncelikle yürütmenin durdurulmasına ve dava sonucunda da iptaline karar verilmesini talep etmek zarureti doğmuştur.

Deliller: 2557 sayılı Kanun, 657 sayılı Kanun, Soruşturma Raporu, Sicil Raporları, Savunma yazıları, sair delil.

Sonuç Ve İstem: Yukarıda arz ve izah ettiğim nedenler ve yargılama sırasında mahkemenizce ortaya konacak gerekçelere bağlı olarak, ... Valiliğinin (İl Millî Eğitim Müdürlüğü' nün) hakkımda tesis etmiş olduğu ve ..... Kaymakamlığı'nın ..... tarihli tebliğ işlemine dayanak teşkil eden 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-b maddesi gereğince **"Bir Yıl Kademe İlerlemesinin Durdurulması"** cezasına ilişkin ..... tarih ve ..... sayılı işleminin öncelikle yürütmesinin durdurulması ve dava sonucunda iptali ile yargılama giderlerinin davalı idareye yükletilmesine karar verilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.

Davacı

.....

Ekler:

- 1- Dava Konusu İşlem
- 2- Savunma yazısı rneği.

MEMUR-SEN KONGFEDERASYONU
EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

www.egitimbirsen.org.tr

ISBN: 978-975-6153-32-1